MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"

Universitatea Națională de Arte George Enescu Iași
Str. Cuza Vodă 29, 700040, Iași, RO
T: 0040 232 / 212 549
F: 0040 232 / 212 551
rectorat@arteiasi.ro
www.arteiasi.ro

IOSUD UNAGE IAȘI
www.doctart.ro
doctorat@unage.ro

Școala Doctorală de Teatru Iași

Conferința Școlilor Doctorale din
Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași
(2026)

Secțiunea Școala Doctorală de Teatru

Originalitatea în cercetarea teatrală: premise, practici, perspective

Ambiția oricărei cercetări doctorale, fie ea de tip teoretic sau practic, este de a lărgi câmpul cunoașterii din domeniul în care se manifestă. Cu alte cuvinte, de a aduce ceva nou, eventual surprinzător și, de ce nu, cu un anume grad de spectaculozitate a ideilor angrenate. La modul ideal, așadar, orice cercetare doctorală ar trebui să opereze cu problematicul concept de *originalitate*.

Teoretizat și asumat relativ târziu în istoria ideilor, *originalitatea* și-a consolidat cariera pe fundalul orgoliului romantic de a furniza moduri unice, inconfundabile, de raportare la lume, devenind una din valorile importante ale culturii occidentale. În secolul XX, structuralismul, dar și filosofiile axate pe ideea dominantă de tradiție, au demitizat *originalitatea,* subliniindu-i caracterul iluzoriu.

Dincolo de dezbaterile clasice, o serie de neliniști încă ne însoțesc atunci când chestionăm conceptul în discuție și, odată cu asta, atunci când ne chestionăm pe noi înșine în calitate de cercetători porniți în căutarea unor „adevăruri" cât mai „originale". Invităm profesorii, doctoranzii, dar și absolvenții interesați din domeniul Teatrul și Artele Spectacolului să mediteze asupra unor întrebări precum:

- cât de preocupați suntem de ineditul/ originalitatea unei teme atunci când decidem să o cercetăm?
- pretinde o temă cu grad mare de originalitate metodologii particulare/ *originale* de abordare?

● în ce măsură mai putem vorbi despre originalitate în condițiile în care sentimentul lui *totul s-a spus deja* pare că ne încearcă tot mai apăsat pe măsură ce înaintăm în cunoaștere?

● poate fi originalitatea un efect relațional rezultat în contexte interdisciplinare?

● cum și în ce alte contexte decât imperativul inovației se poate naște originalitatea?

● ce particularități capătă conceptul de originalitate în domeniul Teatrul și Artele Spectacolului?

● cum cuantificăm gradul de originalitate al cercetării noastre finale dincolo de formalismul unor indicatori livrați de programele anti-plagiat sau de depistare a intervenției AI?

● cum influențează inteligența artificială și utilizarea ei ambiția originalității și gândirea însăși asupra originalității?

● care sunt riscurile excesului de originalitate?

● cât și cum ar trebui să cultive Școlile Doctorale de Teatru originalitatea ca stilistică a cercetării?

● cât de consolidată este conștiința originalității în cazul doctoranzilor din domeniul Teatrul și Artele Spectacolului?

● în ce măsură *frumusețea* unei cercetări poate submina *utilitatea* ei?

Ne dorim un dialog cât mai util asupra acestei teme, acceptăm ...originalitatea unor poziționări și încurajăm doctoranzii să împărtășească despre ceea ce cred ei că reprezintă conținuturi sau abordări originale în cercetările lor.

Consiliul științific al conferinței: Prof.univ.dr. Călin Ciobotari, Prof.univ.dr. Anca Ciobotaru, prof. univ.dr. Aurelian Bălăiță

Comitetul de organizare: prof.univ.dr. Călin Ciobotari, drd. Alina Mîndru, drd. Andreea Rotaru, drd. Ioana Soreanu

Keynote speaker prof.univ.dr. Octavian Saiu

Teatrul în vremea AI: creativitate, originalitate și arta întrebărilor fără răspuns

„Ce ne face umani?" Aceasta ar fi traducerea primară, neșlefuită, a unei întrebări de referință. Stă înscrisă deasupra unui exponat unic, într-un muzeu de istorie rudimentar din Addis Abeba: un schelet de hominid feminin, care a primit numele „Lucy". Răspunsul nu e simplu. Deloc. Capacitatea de a gândi, limbajul simbolic sau orice alt atribut de ordin cognitiv rămân argumente insuficiente. Tot ceea ce ține de aspecte strict biologice – mersul biped sau structura dentiției, de exemplu – pare prea banal. O singură variantă se susține, dincolo de toate celelalte, considerate separat sau împreună: creativitatea. Originalitatea, cu alte cuvinte. Capacitatea de a formula ceea ce nimeni nu a mai conceput, puterea de a crea ceea ce nimeni nu a visat, forța gândului și a sufletului.

Astăzi, în epoca inteligenței artificiale, asemenea întrebări și astfel de răspunsuri sunt mai importante decât oricând. Ceva, ceva anume, rămâne al nostru și doar al nostru. În ce măsură complexitatea unei cercetări doctorale poate oglindi creativitatea spiritului uman? O altă întrebare, poate fără răspuns, care merită o reflecție amplă în contextul unei conferințe academice. Totuși, dacă o platformă de AI este în stare să elaboreze o întreagă dizertație în câteva minute, trebuie să definim datele procesului în cu totul alți termeni. Informația nu

înseamnă cunoaștere, iar cunoașterea este mai mult, mult mai mult decât informație. Originalitatea le transcende pe amândouă. Sau...

Cuvinte cheie originalitate, creativitate, informație, cunoaștere

Theatre in the Age of AI: Creativity, Originality and the Art of Unanswered Questions

"What makes us human?" This would be the primary, unpolished translation of a reference question. It is inscribed above a unique exhibit, in a rudimentary history museum in Addis Ababa: a female hominid skeleton, which was given the name "Lucy". The answer is not simple. Not at all. The ability to think, symbolic language or any other cognitive attribute remain insufficient arguments. Everything related to strictly biological aspects – bipedal walking or the structure of the dentition, for example – seems too banal. Only one variant is supported, beyond all the others, considered separately or together: creativity. Originality, in other words. The ability to formulate what no one has conceived before, the power to create what no one has dreamed of, the strength of thought and soul.

Today, in the age of artificial intelligence, such questions and such answers are more important than ever. Something, something specific, remains ours and ours alone. To what extent can the complexity of a doctoral research project mirror the creativity of the human spirit? Another question, perhaps unanswered, that deserves extensive reflection in the context of an academic conference. However, if an AI platform is able to produce an entire dissertation in a few minutes, we must define the data of the process in completely different terms.

Information is not knowledge, and knowledge is much, much more than information. Originality transcends both. Or...

Keywords: originality, creativity, knowledge, information

Octavian Saiu este profesor, cercetător şi critic de teatru. Are un doctorat în studii teatrale şi unul în literatură comparată. Predă la universităţi din România, Noua Zeelandă, Hong Kong, China, Japonia şi Portugalia şi a fost de două ori Visiting Fellow la University of London. A susţinut conferinţe şi master-class-uri la numeroase alte universități din Europa, Asia, Africa, Orientul Mijlociu, precum şi la Institutul Grotowski. A fost Moderatorul Conferinţelor „Beckett at the Festival" din cadrul Programului Oficial al Festivalului Internaţional de la Edinburgh, a moderat şi a susţinut conferinţe la Olimpiada Teatrelor de la Wrocław – Capitală culturală europeană 2016 şi de la Toga, Japonia, 2019. Din 2004 este moderatorul Conferinţelor Festivalului Internaţional de Teatru de la Sibiu. Este consultant al mai multor festivaluri din lume şi Preşedinte al Asociaţiei Internaţionale a Liderilor din Teatru (IATL). Articolele şi studiile sale au apărut în numeroase publicaţii naţionale şi internaţionale. Este autorul volumelor: *În căutarea spaţiului pierdut* (Nemira, 2008) / *In Search of Lost Space* (UNATC Press, 2010), *Beckett. Pur şi simplu* (Paideia, 2009), *Fedra, de la Euripide la Racine, de la Seneca la Sarah Kane* (Paralela 45, 2010) / *Phèdre: de Euripide à Racine, de Seneca à Sarah Kane* (Lansman Editeur, 2022), *Ionescu/Ionesco: un veac de ambiguitate* (Paideia, 2011), *Posteritatea absurdului* (Paideia, 2012), *Teatrul e vis* (Paideia, 2013), *Hamlet şi nebunia lumii* (Paideia, 2014) / *Hamlet and the Madness of the World* (Editura ICR, 2016), *Lecţia, o meditaţie cu şapte teme* (Nemira, 2015), *Teatrul la persoana I* (Nemira, 2016), *Clipa ca imagine: teatru şi fotografie* (Nemira (2017), *Efectul Tartuffe: fascinaţia teatrală a imposturii* (Paideia, 2018), *Durerea: Dincolo de teatru* (Nemira, 2020), *Arta de a fi spectator* (Nemira, 2021), *Farmecul banalitatii: un teatru de fiecare zi* (Nemira, 2022) A primit Premiul Criticii pentru carte de teatru în 2010 şi Premiul UNITER pentru Critică de Teatru în 2013. În 2020, cu ocazia Zilei Culturii Naţionale, Președintele României i-a conferit

Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler, iar în 2024 a fost distins cu Premiul de Onoare al Ministerului Culturii.

Octavian Saiu is a professor, researcher and theatre critic. He has a PhD in theatre studies and one in comparative literature. He teaches at universities in Romania, New Zealand, Hong Kong, China, Japan and Portugal and was twice a Visiting Fellow at the University of London. He has given conferences and master classes at numerous other universities in Europe, Asia, Africa, the Middle East, as well as at the Grotowski Institute. He was the Moderator of the "Beckett at the Festival" Conferences within the Official Programme of the Edinburgh International Festival, moderated and gave conferences at the Theatre Olympiad in Wrocław – European Capital of Culture 2016 and in Toga, Japan, 2019. Since 2004 he has been the Moderator of the Sibiu International Theatre Festival Conferences. He is a consultant to several festivals around the world and President of the International Association of Theatre Leaders (IATL). His articles and studies have appeared in numerous national and international publications. He is the author of the volumes: In Search of Lost Space (UNATC Press, 2010), Beckett. Simply (Paideia, 2009), Phèdre: from Euripides to Racine, from Seneca to Sarah Kane (Parallela 45, 2010) / Phèdre: from Euripides to Racine, from Seneca to Sarah Kane (Lansman Editeur, 2022), Ionescu/Ionesco: a century of ambiguity (Paideia, 2011), The posterity of the absurd (Paideia, 2012), Theatre is a dream (Paideia, 2013), Hamlet and the madness of the world (Paideia, 2014) / Hamlet and the Madness of the World (ICR Publishing House, 2016), The Lesson, a meditation with seven themes (Nemira, 2015), Theatre in the first person (Nemira, 2016), The moment as an image: theatre and photography (Nemira (2017), The Tartuffe Effect: the theatrical fascination of imposture (Paideia, 2018), Pain: Beyond theatre (Nemira, 2020), The Art of Being a Spectator (Nemira, 2021), The Charm of Banality: An Everyday Theater (Nemira, 2022) He received the Critics' Award for a theater book in 2010 and the UNITER Award for Theater Criticism in 2013. In 2020, on the occasion of National Culture Day, the President of Romania awarded him the Order of Cultural Merit in the rank of Knight, and in 2024 he was awarded the Honorary Award of the Ministry of Culture.

Prof.univ.dr. Aurelian Bălăiță, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Originalitatea în învățământul superior vocațional

Comunicarea mea își propune, pe de o parte, să observe poziția Universității Naționale de Arte „George Enescu" Iași în raport cu cultivarea și încurajarea originalității, iar pe de altă parte să sublinieze o serie de nuanțe relevante legate de modul în care funcționează ceea ce numim originalitate în învățământul superior vocațional. Asta mai ales pentru că, fără a exista un hiatus între cele două tipuri majore de învățământ (teoretic și vocațional), considerăm necesară reflecția asupra a ceea ce ne apropie și ceea ce ne desparte atunci când vine vorba despre ambiția originalității.

Cuvinte cheie: originalitate, învățământ vocațional

Originality în Vocational Higher Education

My communication aims, on the one hand, to observe the position of the "George Enescu" National University of Arts Iași in relation to the cultivation and encouragement of originality, and on the other hand to highlight a series of relevant nuances related to the way in which what we call originality works in vocational higher education. This is especially because, without there being a hiatus between the two major types of education (theoretical

and vocational), we consider it necessary to reflect on what brings us closer and what separates us when it comes to the ambition of originality.

Keywords: originality, vocational education

Prof.univ.dr. Aurelian Bălăiță este, din 2020, rectorul Universității Naționale de Arte „George Enescu" Iași. Este actor și regizor, spectacolele sale, majoritatea în domeniul teatrului de animație, fiind premiate cu importante distincții naționale și internaționale. Este membru UNITER, expert evaluator ARACIS, membru al Comisiei CNATDCU – Artele spectacolului. În 2018 i-a fost conferit Premiul UNITEM pentru Cel mai bun spectacol pentru copii (*Omul de zăpadă care voia să se întâlnească cu soarele*). Autor al unor volume de referință în domeniul teatrului: *Arta teatrului de umbre* (2007), *Incursiune în teatrul de animație* (2007), *Scenarii pentru teatrul de animație* (2008) ș.a. și a numeroase studii publicate în reviste de specialitate din țară și din străinătate. În perioada 2016-2020 a fost directorul Școlii Doctorale de Teatru din Iași. Din 2013 este îndrumător de doctorate. aurelianbalaita@yahoo.com

Professor PhD Aurelian Bălăiță is, since 2020, the rector of the "George Enescu" National University of Arts Iași. He is an actor and director, his performances, mostly in the field of animated theater, have been awarded with important national and international distinctions. He is a UNITER member, an ARACIS evaluator expert, a member of the CNATDCU Commission – Performing Arts. In 2018, he was awarded the UNITEM Award for Best Children's Show (*The Snowman Who Wanted to Meet the Sun*). Author of reference volumes in the field of theater: *The Art of Shadow Theatre* (2007), *Incursions in the animation theater* (2007), *Scenarios for the animation theater* (2008) etc. and numerous studies published in specialized magazines from Romania and from abroad. In the years 2016-2020, he was the director of the Doctoral School of Theater in Iași. Since 2013, he has been a doctorate supervisor. aurelianbalaita@yahoo.com

Prof.univ.dr. Călin Ciobotari, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Originalitatea cercetării doctorale. Ambiguități legislative

Adeseori, când se discută la nivel legislativ despre originalitatea unei cercetări doctorale, concretizată într-o teză de doctorat, sunt mixate două sensuri ale conceptului de originalitate, sensuri care, observate cu atenție, se relevă ca fiind complet diferite. De la bun început, o demarcație clară ar trebui făcută între:

a) Originalitatea ca integritate academică – implică un principiu deplin al exclusivității auctoriatului: lucrarea nu trebuie să conțină elemente plagiate, ci să aparțină în întregime autorului care și-a asumă prin semnătură. E destul de evident că originalitatea vizată aici e mai degrabă una de tip formal. Ea rezultă din analiza conținutului, însă nu dintr-o analiză calitativă, ci preocupată strict de proprietatea intelectuală asupra lui.

b) Originalitatea ca valoare epistemică – lucrarea rezultată în urma cercetării doctorale trebuie să aducă plus cunoaștere domeniului în care este înscrisă, reprezentând o contribuție proprie la dezvoltarea respectivului domeniu, dar și la cunoașterea în general. În acest sens, doctorandul trebui să propună noi unghiuri de raportare la problematica aleasă, să abordeze noi teme, sau să reinterpreteze vechile teme în așa fel încât genereze perspective inedite, ajungând la soluții care depășesc simpla reproducere a ceea ce se știe deja.

Comunicarea de față atrage atenția asupra ambiguităților de tip legislativ, ambiguități ce relativizează posibilitatea evaluării așa numitului „nivel de originalitate" al unei teze și amână clarificarea însuși conceptului de originalitate la nivel doctoral.

Originality of doctoral research. Legislative ambiguities

Often, when discussing at the legislative level the originality of a doctoral research, embodied in a doctoral thesis, two meanings of the concept of originality are mixed, meanings that, when observed carefully, are revealed to be completely different. From the very beginning, a clear demarcation should be made between:

a) Originality as academic integrity – implies a full principle of the exclusivity of authorship: the work must not contain plagiarized elements, but must belong entirely to the author who assumed it through his signature. It is quite obvious that the originality referred to here is rather of a formal type. It results from the analysis of the content, but not from a qualitative analysis, but strictly concerned with the intellectual property over it.

b) Originality as epistemic value – the work resulting from doctoral research must bring added knowledge to the field in which it is registered, representing an own contribution to the development of that field, but also to knowledge in general. In this sense, the doctoral student must propose new angles of reporting to the chosen issue, approach new themes, or reinterpret old themes in such a way as to generate novel perspectives, reaching solutions that go beyond the simple reproduction of what is already known.

This communication draws attention to legislative ambiguities, ambiguities that relativize the possibility of evaluating the so-called "level of originality" of a thesis and postpone the clarification of the very concept of originality at the doctoral level.

Călin Ciobotari este critic de teatru, cadru didactic și conducător de doctorate la Facultatea de Teatru a Universității de Arte „George Enescu” Iași. Este profesor asociat al Facultății de Filosofie și Științe Social Politice de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași. Membru al Uniunii Teatrale din România și al Uniunii Scriitorilor din România, este autor a peste douăzeci de cărți și a aproximativ o mie de articole (publicistică, studii, cronici teatrale etc.). Este redactor-șef al revistei Dacia literară, realizator și prezentator al emisiunii „Scena” (Apollonia Tv Iași). În 2019 și în 2022 i s-a decernat Premiul UNITER pentru Critică de Teatru. În 2020, 2022 și 2023 a fost director și selecționer/ curator al Festivalului Național de Teatru. Printre volumele de autor de largă circulație se numără *Marginalii lui Cehov* (2016), *Regizorul și textul. Practici de lectură* (2017), *Hamlet în livada de vișini* (2018), *Recitindu-l pe Gorki. Un teatru la marginea crizei* (2021), *O istorie a sărutului în teatru* (2022), *Scrisori către Hamlet* (2023), *Dramaturgiile alcoolului... (2025)*. În cadrul Școlii Doctorale Teatru, al căreia director este din 2020, dezvoltă direcțiile de cercetare Estetică, Teoria dramei și Spectacologie. calinciobotari@yahoo.com

Călin Ciobotari is a theatre critic, professor and doctoral supervisor at the Faculty of Theatre of the “George Enescu” National Universtiy of Arts Iași. He is an associate professor at the Faculty of Philosophy and Social Political Sciences at the “Alexandru Ioan Cuza” University of the Romanian Theatre Union and of the Romanian Writers' Union, he is the author of over twenty books and about a thousand articles (journalism, studies, theatre reviews etc.). He is the editor-in-chief of the literary magazine “Dacia literară”, producer and presenter of the tv broadcast “Scena” (Apollonia TV Iași). In 2019 and in 2022 he was awarded the UNITER Prize for Theatre Criticism. In 2020, 2022 and 2023 he was director/ curator of the National Theatre Festival. The widely circulated author's volumes include *Chekhov's Marginals* (2016), *The Stage Director and the Text. Reading Practices* (2017), *Hamlet in the Cherry Orchard* (2018), *Reciting Gorky. A Theatre on the Edge* (2021), *A History of Kissing in Theatre* (2022), *Letters to Hamlet* (2023), *The Dramaturgies of the Alcohol...* (2025). Within the Theatre Doctoral School, of which he has been director since 2020, he develops the

research directions of Aesthetics, Drama Theory and Theory of Performance Arts. calinciobotari@yahoo.com

Prof. univ. dr. habil. Octavian Jighirgiu, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Originalitatea ca fenomen emergent: Interdisciplinaritate și practici colaborative de cercetare în artele spectacolului

În artele spectacolului, creația este rareori rezultatul unui demers individual. Ea se naște din întâlnirea unor oameni, idei, experiențe și moduri diferite de înțelegere și practică. Dincolo de contribuția fiecărui participant, aceste întâlniri pot genera rezultate care nu au fost anticipate și care nu ar fi fost posibile în afara colaborării. În ce măsură poate fi, așadar, originalitatea înțeleasă ca rezultat al relațiilor dintre practici artistice și domenii diferite de cunoaștere? Pornind de la această întrebare ne propunem să explorăm potențialul interdisciplinarității de a produce forme emergente de expresie și cunoaștere în artele spectacolului, prin interacțiunea dintre practici artistice, metodologii de cercetare și experiențe provenite din domenii distincte. Dorim să analizăm modalitățile prin care procesul de creație devine simultan instrument de investigație, spațiu experimental și sursă de cunoaștere. Practicile unor colective precum Rimini Protokoll, Gob Squad și Blast Theory oferă repere relevante pentru examinarea unor modele de cercetare performativă în care documentarea realității, participarea publicului, tehnologiile interactive și colaborarea transdisciplinară reconfigurează raporturile dintre autor, performer, spectator și obiectul artistic. Din această perspectivă, originalitatea nu mai este evaluată exclusiv prin caracterul inedit al rezultatului, ci și prin capacitatea procesului creator de a genera relații, experiențe și forme de cunoaștere imposibil de redus la contribuțiile individuale ale participanților. Încercăm să problematizăm, astfel, distincția dintre originalitatea produsului artistic și originalitatea cunoașterii rezultate din cercetare, avansând ipoteza că inovația autentică poate apărea în interferența dintre discipline, acolo unde „negocierea" diferențelor produce noi posibilități de expresie și înțelegere a fenomenului performativ.

Cuvinte cheie: originalitate, interdisciplinaritate, cercetare artistică, emergență, creație colaborativă.

Originality as an Emergent Phenomenon: Interdisciplinarity and Collaborative Research Practices in the Performing Arts

In the performing arts, creation is rarely the result of an individual endeavour. It emerges from encounters between people, ideas, experiences, and different ways of understanding and practising art. Beyond each participant's individual contribution, these encounters can generate unexpected outcomes that would not have been possible without collaboration. To what extent, then, can originality be understood as the result of relationships between artistic practices and different fields of knowledge? Taking this question as our starting point, we aim to explore the potential of interdisciplinarity to generate emergent forms of expression and knowledge in the performing arts through the interaction of artistic practices, research methodologies, and experiences drawn from distinct fields. We seek to examine how the creative process can simultaneously become a tool for investigation, a space for experimentation, and a source of knowledge. The practices of collectives such as Rimini Protokoll, Gob Squad, and Blast Theory provide relevant points of reference for examining models of performative research in which the documentation of reality, audience participation, interactive technologies, and transdisciplinary collaboration

reshape the relationships between author, performer, spectator, and artistic work. From this perspective, originality is no longer assessed solely in terms of the novelty of the outcome, but also through the creative process's capacity to generate relationships, experiences, and forms of knowledge that cannot be reduced to the individual contributions of those involved. We thus seek to question the distinction between the originality of the artistic work and the originality of the knowledge produced through research, advancing the hypothesis that genuine innovation may emerge at the intersection of disciplines, where the "negotiation" of differences opens up new possibilities for expression and understanding of performance.

Keywords: originality, interdisciplinarity, artistic research, emergence, collaborative creation.

Octavian Jighirgiu este dublu licențiat în Actorie (1996) și Regie Teatru (2011) al Universității Naționale de Arte „George Enescu" din Iași, iar din ianuarie 2009 este Doctor în domeniul Teatru. A realizat stagii de pregătire în cadrul International Theatre Institute, UNESCO Chair în 2001 și 2004. Are peste 60 de roluri interpretate pe scene profesioniste din țară, precum: Theatrum Mundi (actualul Teatru Metropolis), Teatrul Mic și Teatrul „L.S.Bulandra" din București, Teatrul „Mihai Eminescu" din Botoșani, Teatrul Național „V.Alecsandri" și Ateneul Național din Iași. A regizat peste 35 de spectacole în teatre și în spații neconvenționale din București, Iași, Buzău, Cluj, Bârlad, Suceava, Botoșani și Galați. Ca actor și regizor a efectuat turnee în Austria, Germania, Franţa, Anglia, SUA, Republica Moldova, Serbia, Lituania, Ucraina, Cehia, Egipt, Spania și în numeroase orașe din țară. Premii obținute: aprilie 1995 – Festivalul de Teatru Studențesc din Sibiu; aprilie 1996 – Festivalul „Primul Rol" din Iaşi; martie 1997 – Premiul UNITER pentru Cea mai bună producție a școlilor de teatru; octombrie 2007 – Festivalul Național de Comedie de la Galaţi; octombrie 2008 – „Zilele Teatrului" din Botoşani; mai 2013 – „Euroinvent" la Universitatea „Al.I.Cuza", Iași; septembrie 2016 – „Opera Fringe Festival" din București; aprilie 2018 – „Bacău Fest Monodrame"; august 2018 – Festivalul Internațional de Teatru Independent „Undercloud" din București. În prezent este Președinte al Asociației ARTES și coordonează clase de Actorie, Regie și Master în calitate de Profesor al Universității Naționale de Arte „G. Enescu" din Iaşi, unde ocupă și funcția de Prorector. De asemenea, este inițiatorul și Directorul Festivalului PERFORM de la Iași. jighirgiu@gmail.com

Octavian Jighirgiu has a Bachelor's degree in Acting (1996) and one in Theatre Directing (2011) from "George Enescu" National University of Arts in Iasi, and starting with January 2009, he holds a PhD in Theatre. He attended training stages at the International Theatre Institute, UNESCO Chair in 2001 and 2004. He has performed over 60 roles on professional stages across the country, such as: Theatrum Mundi (the current Metropolis Theatre), Teatrul Mic and "L.S. Bulandra" Theatre of Bucharest, "Mihai Eminescu" Theatre of Botoșani, "V. Alecsandri" National Theater and the National Athenaeum of Iasi. He has directed over 35 shows in theaters and unconventional spaces in Bucharest, Iași, Buzău, Cluj, Bârlad, Suceava, Botoșani, and Galați. As an actor and a director, he toured in Austria, Germany, France, England, the USA, the Republic of Moldova, Serbia, Lithuania, Ukraine, the Czech Republic, Egypt, Spain and in numerous cities in the country. Awards received: April 1995 – Student Theatre Festival in Sibiu; April 1996 – "Primul Rol" Festival in Iasi; March 1997 – UNITER Award for Best Theatre School Production; October 2007 – National Comedy Festival of Galaţi; October 2008 – "Theatre Days" of Botoșani; May 2013 – "Euroinvent" at "Al. I. Cuza" University, Iasi; September 2016 – "Opera Fringe Festival" in Bucharest; April 2018 – "Bacău Fest Monodrama"; August 2018 – "Undercloud" International Festival of Independent Theatre Bucharest. He is currently President of ARTES Association and coordinates Acting, Directing, and Master's classes as a Professor of "G. Enescu" National

University of Arts in Iasi, where he also holds the position of Vice-Rector. He is equally the initiator and Director of the PERFORM Festival of Iasi. jighirgiu@gmail.com

Conf. univ. dr. Lorette Enache, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași

Un articol deschis. Practici și perspective privind originalitatea în cercetarea teatrală

Concentrându-ne pe subiectul propus de către Conferința Școlii Doctorale de Teatru, ne îndreptăm atenția către latura originalității în cercetarea teatrală, abordând astfel atât criteriul de evaluare al demersului științific, cât și optica personală în dezvoltarea cunoașterii în domeniul artelor spectacolului. Ideea de cercetare presupune, în opinia mea, un fenomen complex, pe care îl situez la punctul de intersecție dintre studiile culturale și dans, muzică, filosofie, literatură, artele vizuale și artele plastice, teatru și antropologie. Originalitatea în cercetarea doctorală (teatrală/ coregrafică) are un areal de mari dimensiuni și presupune ca atât originalitatea cercetării, cât și conceptul/traiectoriile pe care se sprijină întreg demersul să fie de la bun început abordate în direcția unor relaționări între forme și concepte, practici și experiențe artistice, valorificarea critică și reconsiderarea unor concepte consacrate, redescoperirea sau analizarea din punctul propriu de vedere a tradiției teatrale/coregrafice, cât și a unor poziționări interdisciplinare a unor perspective interpretative sau, de ce nu, conceptualizări noi în domeniile menționate, și anume cele Teatrale și Coregrafice. Un alt aspect important pentru care acord atenție și o analiză minuțioasă în caracterul de *Originalitate*, este acela în care reprezentarea/poziționarea cercetătorului este corect definită, și anume cercetătorul/cercetătoarea să poată fi în același timp observator, practician sau participant la procesul de creație. Apropierea de fenomenul artistic teatral/coregrafic prin procesul de cercetare este un important *mecanism de constituire metodologică*, implicând totodată păstrarea unei condiții de distanțare și reflecție pe parcursul întregului proces de aprofundare, cercetare și interpretare a întregului cuprins.

Cuvinte cheie: originalitate, interdisciplinaritate, coregrafie

An Open Article. Practices and Perspectives on Originality in Theater Research

Focusing on the topic proposed by the Doctoral School of Theater Conference, we turn our attention to the aspect of originality in theater research, thereby addressing both the evaluation criteria of the scientific approach and the personal perspective in the development of knowledge in the field of the performing arts. The concept of research, in my view, encompasses a complex phenomenon that I situate at the intersection of cultural studies and dance, music, philosophy, literature, the visual arts and fine arts, theater, and anthropology. Originality in doctoral research (in theater and choreography) encompasses a broad scope and requires that both the originality of the research and the concept or trajectories underpinning the entire endeavor be approached from the outset with a focus on establishing connections between forms and concepts, practices, and artistic experiences, the critical evaluation and reconsideration of established concepts, the rediscovery or analysis—from one’s own perspective—of theatrical and choreographic traditions, as well as the interdisciplinary positioning of interpretive perspectives or, indeed, new conceptualizations in the aforementioned fields, namely theater and choreography. Another important aspect to which I pay close attention and conduct a thorough analysis in terms of *Originality* is ensuring that the researcher’s role is clearly defined—namely, that the researcher can simultaneously be an observer, a practitioner, or a participant in the creative process. Approaching the theatrical/choreographic artistic phenomenon through the research process is an important *mechanism of methodological construction*, while also requiring the maintenance of a sense

of detachment and reflection throughout the entire process of in-depth analysis, research, and interpretation of the entire content.

Keywords: originality, interdisciplinary, choreography

Lorette Enache este coregrafă și cadru universitar. A absolvit Liceul de Artă „G. Enescu" din București, este licențiată în Creație Coregrafică, în cadrul U.N.A.T.C. „l. L. Caragiale", Facultatea de Teatru, Departamentul Coregrafie, la clasa prof. univ. dr. Raluca lanegic, coordonator licență Prof. univ. dr. Sergiu Anghel. A absolvit cursurile de Master Regie Teatru la clasa prof. univ. dr. Valeriu Moisescu, in cadrul aceleiași universități. A primit titlul de Doctor in Artele Spectacolului, absolvind cursurile Școlii Doctorale de Teatru U.N.A.T.C „I. L. Caragiale", sub îndrumarea prof.univ.dr. Dan Vasiliu. Cadru didactic la U.N.A.T.C. „I .L. Caragiale" București, din 2002, la Facultatea de Teatru. În prezent, predă la U.N.A.G.E.. laşi, la Facultatea de Teatru, programul de Studii Coregrafie. Promovează dansul contemporan în Iași prin manifestările și spectacolele pe care le realizează cu studenții coregrafi urmărind ca tânăra generație să devină vizibilă și să ajute la educarea unui public avizat pentru producțiile de dans contemporan, performance, instalații etc. Este fondatoarea și coordonatoarea Festivalului DAM (Dans-Artă-Multidisciplinaritate), ajuns la cea de-a cincea ediție în 2025. Realizează producții proprii de dans în sectorul independent: *Splinters și Tarara, Aquaholic, Încă o piesă fără titlu, Maidan* etc. Continuă să colaboreze cu regizorí de teatru și film, precum Cătălina Buzoianu. Horațiu Mălăele, Ștefan Iordănescu, Costas Dumitrescu, Ionuț Ghinea, Radu Ghilaș, Migry Nicolau, Vasile Nedelcu, Călin Peter Netzer, semnând coregrafia și mișcarea scenică a spectacolelor de teatru la: Teatrul Bulandra, Teatrul National _Marin Sorescu Craiova, Teatrul_Maria Filotti Brăila, Teatrul Mic, Teatrul Național „Vasile Alecsandri Iaşi, Teatrul_Ariel și Teatrul „Anton Pann" Râmnicu Vâlcea, Teatrul Act, Teatrul „G.Ciprian" Buzău, Teatrul de Comedie, Ateneul din Iași. loretteenache@gmail.com

Lorette Enache is a choreographer and academic whose work bridges contemporary dance, performance, and interdisciplinary artistic research. A graduate of the "G. Enescu" National College of Arts in Bucharest, she went on to earn her Bachelor's degree in Choreographic Creation at U.N.A.T.C. "I. L. Caragiale", Faculty of Theatre – Choreography Department, studying under Prof. univ. dr. Raluca Ianegic, with Prof. univ. dr. Sergiu Anghel as her degree coordinator. She later completed her Master's degree in Theatre Directing in the class of Prof. univ. dr. Valeriu Moisescu, at the same institution. Lorette holds a PhD in Performing Arts, awarded by the Doctoral School of Theatre at U.N.A.T.C. "I. L. Caragiale", under the guidance of Prof. univ. dr. Dan Vasiliu. Since 2002, she has been part of the teaching staff at U.N.A.T.C. "I. L. Caragiale", Faculty of Theatre. She currently teaches at U.N.A.G.E. Iași, within the Choreography Studies Program, where she actively promotes contemporary dance through performances, events, and collaborations with her students. Her work in Iași focuses on increasing visibility for the new generation of choreographers and cultivating an informed, engaged audience for contemporary dance, performance, installations, and multidisciplinary projects. Lorette is the founder and coordinator of the DAM Festival – Dance • Art • Multidisciplinarity, which will reach its fifth edition in 2025. Alongside her academic and organizational roles, she creates original works in the independent sector, including *Splinters and Tarara, Aquaholic, Another Untitled Play, Maidan*, among others. She continues to collaborate with renowned theatre and film directors such as Cătălina Buzoianu, Horațiu Mălăele, Ștefan Iordănescu, Costas Dumitrescu, Ionuț Ghinea, Radu Ghilaș, Migry Nicolau, Vasile Nedelcu, and Călin Peter Netzer. Throughout her career, she has signed choreography and stage movement for productions staged at: Bulandra Theatre, National Theatre "Marin Sorescu" – Craiova, Maria Filotti Theatre – Brăila, Teatrul Mic, National Theatre "Vasile Alecsandri" – Iași, Ariel Theatre, Anton Pann

Theatre – Râmnicu Vâlcea, ACT Theatre, G. Ciprian Theatre – Buzău, Comedy Theatre, and the Iași Athenaeum. loretteenache@gmail.com

Conf. univ. dr. Vasilica Bălăiță, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași
(Doctorandă, Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași

Experiența ca premisă a originalității în cercetarea teatrală

Comunicarea examinează condițiile în care experiența corporală și artistică singulară poate susține o contribuție originală la cunoaștere. Cadrul teoretic pune în dialog reflecția aristotelică asupra experienței și cunoașterii, hermeneutica lui Hans-Georg Gadamer și fenomenologia interiorității a lui Michel Henry. Studiul de caz îl constituie performance-ul *Anatomia unei femei*, realizat de-a lungul a doi ani, în colaborare cu regizoarea Carolina Pizarro (Odin Teatret Danemarca). Analiza urmărește transformarea experienței autobiografice prin consemnarea în jurnal, ficționalizarea dramaturgică și recompunerea corporală. Ritmul, mișcarea, obiectele și relația cu spațiul sunt examinate ca mijloace care participă la rememorare și la constituirea sensului. Metodologia îmbină descrierea reflexivă, examinarea documentelor procesului artistic și interpretarea fenomenologică și hermeneutică. Diferențierea pozițiilor de subiect al experienței, autoare, interpretă și cercetătoare permite investigarea implicării personale și a limitelor acesteia. Originalitatea interpretării va fi argumentată prin clarificarea relației dintre memorie, ficționalizare și interioritate; explicarea medierii regizorale și corporale; articularea singularității cu posibilitatea înțelegerii intersubiective; delimitarea aportului conceptual față de cercetările existente. Ipoteza privește o dublă transformare: reconfigurarea raportului cu propria istorie și elaborarea unei forme artistice prin care ceilalți își pot interoga experiențele. Cercetarea distinge intensificarea afectivă a trăirii de formularea unei cunoașteri accesibile examinării critice.

Cuvinte-cheie: experiență trăită, originalitate, interioritate, memorie corporală, ficționalizare, hermeneutică, cercetare artistică.

Experience as a Premise of Originality in Theatre Research

This paper examines the conditions under which singular bodily and artistic experience can support an original contribution to knowledge. Its theoretical framework brings Aristotle's reflections on experience and knowledge into dialogue with Hans-Georg Gadamer's hermeneutics and Michel Henry's phenomenology of interiority. The case study is the performance *Anatomy of a Woman*, developed in collaboration with director Carolina Pizarro. The analysis traces the transformation of autobiographical experience through diary writing, dramaturgical fictionalisation, and embodied reconstruction. Rhythm, movement, objects, and spatial relationships are examined as means that participate in remembering and meaning-making. The methodology combines reflective description, examination of documents from the creative process, and phenomenological and hermeneutic interpretation. Distinguishing between the positions of experiencing subject, author, performer, and researcher enables an investigation of personal involvement and its limitations. The originality of the interpretation will be argued through conceptual clarification of the relationship between memory, fictionalisation, and interiority; an explanation of directorial and bodily mediation; an articulation of singularity and intersubjective understanding; and identification of its conceptual contribution relative to existing research. The working hypothesis concerns a double transformation: reconfiguring one's relationship with personal history and developing an artistic form through which others can question their own experiences. The study distinguishes the affective intensification of lived experience from the formulation of knowledge accessible to critical examination.

Keywords: lived experience, originality, interiority, embodied memory, fictionalisation, hermeneutics, artistic research.

Vasilica Bălăiță este actriță, dramaturg, conferențiar universitar doctor la Facultatea de Teatru a Universității Naționale de Arte „George Enescu" din Iași și doctorandă în filosofie la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași. Activitatea sa se desfășoară la intersecția dintre creație, pedagogie teatrală și cercetare filosofică, reunind experiența artistică și reflecția asupra condițiilor producerii și comunicării cunoașterii. Doctoratul în teatru, consacrat operei lui Eugène Ionesco, a constituit fundamentul preocupărilor sale pentru limbajul scenic și relația dintre poezie, corporalitate și expresie. Absolventă a masterului de Filosofie aplicată din cadrul UAIC, dezvoltă o cercetare doctorală despre corp, spațiu și interioritate, valorificând perspective fenomenologice și hermeneutice în dialog cu practica artistică. Este autoarea volumelor *Spectacolul poeziei în teatrul lui Eugène Ionesco*, *Jurnalul unui spectator* și *Fenomenul Pan-Demon*, precum și a unor studii și articole despre dramaturgie, pedagogie și creație teatrală. Scrisul său urmărește atât experiența creatorului, cât și poziția spectatorului, acordând atenție dimensiunilor culturale și sociale ale teatrului. În activitatea didactică, predă antropologie teatrală, arta actorului și improvizație și coordonează ateliere de creație. Interesul pentru experiment și colaborare interdisciplinară se regăsește în proiectele sale artistice și educaționale, în care procesul de lucru devine un spațiu de explorare și reflecție. În performance-ul *Anatomia unei femei*, realizat în colaborare cu regizoarea Carolina Pizarro, participă ca autoare și interpretă. Proiectul explorează memoria autobiografică, identitatea feminină și relația dintre experiența personală și construcția scenică. Acest parcurs îi susține cercetarea asupra transformării experienței prin artă, asupra interiorității și asupra posibilităților prin care o istorie singulară dobândește relevanță pentru ceilalți. profvaseabalaita@gmail.com

Vasilica Bălăiță is an actress, playwright and Associate Professor at the Faculty of Theatre, "George Enescu" National University of Arts in Iași, and a PhD student in philosophy at "Alexandru Ioan Cuza" University of Iași. Her work brings together artistic practice, theatre

pedagogy and philosophical inquiry, exploring how knowledge is produced and communicated. Her doctorate in theatre, devoted to Eugène Ionesco's work, grounded her interest in stage language and the relationship between poetry, embodiment and expression. A graduate of UAIC's Master's programme in Applied Philosophy, she pursues doctoral research on the body, space and interiority, bringing phenomenological and hermeneutic perspectives into dialogue with artistic practice. She is the author of *Spectacolul poeziei în teatrul lui Eugène Ionesco*, *Jurnalul unui spectator* and *Fenomenul Pan-Demon*, alongside studies and articles on dramaturgy, pedagogy and theatre. Her writing examines creators' and spectators' experiences and theatre's cultural and social dimensions. She teaches theatre anthropology, acting and improvisation and leads creative workshops. Experimentation and interdisciplinary collaboration inform her artistic and educational projects, where the working process becomes a space for exploration and reflection. In *Anatomy of a Woman*, developed with director Carolina Pizarro, she is both author and performer. The project explores autobiographical memory, female identity and the relationship between personal experience and stage composition. This work supports her research into the transformation of experience through art, interiority and the ways a singular personal history becomes meaningful to others. profvaseabalaita@gmail.com

Lector univ. dr. Patricia Nedelea, Uiversitatea de Vest Timișoara

Două construcții ale originalității în cercetarea teatrală

Prezentarea mea sustine că, în cercetarea teatrală, originalitatea nu stă în *obiectul* studiat (un text sau un spectacol nou, nemaiîntâlnit) ci într-un *croi nou* tăiat printr-un material deja comun: unghiul care face familiarul straniu. Originalul este, astfel, un act de lectură, nu o descoperire.

Demonstrez aceasta teza referindu-mă la două construcții distincte.

(1) croiul prin mixaj teoretic**:** în re-citirea canonului shakespearian (*Re-Con-Queering Shakespeare*) suprapun pe același obiect mai multe teorii- deconstrucție, teorie queer, critică feministă și analiza critică a discursului. Originalitatea apare din convergența lentilelor, nu din noutatea textului. *Multe teorii, un obiect.*

(2) croiul prin motiv transversal**:** în *Dramaturgiile alcoolului* (Călin Ciobotari), un singur motiv este trecut prin întreg corpusul dramatic, re-citindu-l integral. *O grilă, multe obiecte.*

Cele două operații — convergență și baleiaj — sunt două direcții fundamental diferite. Le voi pune în dialog cu teoriile originalității — demistificarea ei la Rosalind Krauss, elogiul copierii la Marcus Boon, anxietatea influenței la Harold Bloom — și cu tipologiile originalității doctorale (Phillips & Pugh, Cryer, Wallas). Stim că majoritatea „ariilor" recunoscute ale originalității descriu, de fapt, recombinare și re-raportare, nu creație din nimic. Intenționez sa propun, în concluzie, o reconsiderare a originalității ca stilistică a cercetării în Teatru și Artele Spectacolului: nu imperativ al noutății, ci tehnică de reshaping semnificativ.

Cuvinte cheie: originalitate, Shakespeare, Ciobotari

Two constructions of originality in theatrical research

This paper argues that, in theatre research, originality does not reside in the *object* studied — a new, never-before-seen text or performance — but in a *new cut* made through already shared material: the angle that renders the familiar strange. The original is therefore an act of reading, not a discovery.

I demonstrate the thesis through two distinct constructions, drawn from my own practice and from a recent case:

(1) **the cut by theoretical mixing:** in re-reading the Shakespearean canon (*Re-Con-Queering Shakespeare*), I layer several frameworks onto a single object — deconstruction, queer theory, feminist critique and critical discourse analysis. Originality arises from the convergence of lenses, not from the novelty of the text. *Many theories, one object.*

(2) **the cut by transversal motif:** in *The Dramaturgies of Alcohol* (Călin Ciobotari), a single motif is drawn through an entire dramatic corpus, re-reading it in full. *One lens, many objects.*

The two operations — convergence and sweep — are two fundamental directions of any cut. I set them in dialogue with theories of originality — Rosalind Krauss's demystification of it, Marcus Boon's praise of copying, Harold Bloom's anxiety of influence — and with typologies of doctoral originality (Phillips & Pugh, Cryer, Wallas). I show that most recognised "areas" of originality in fact describe recombination and re-relation, not creation from nothing. I conclude by reconsidering originality as a stylistics of research in Theatre and Performing Arts: not an imperative of novelty, but a technique of significant reshaping.

Keywords: originality, Shakespeare, Ciobotari

Patricia Nedelea a finalizat două programe doctorale a câte 4 ani - unul la universitatea americană CEU (Budapesta), celălalt la institutul european EUI (Florența), iar anul de bursă doctorală Marie Curie la Universitatea din Bologna și semestrul petrecut (ca Travelling Scholar) la Universitatea din Toronto au completat aceste experiențe. Numitorul comun al programelor doctorale în care am participat direct a fost colocviul doctoral inter-universitar și inter-departamental ca formă de comunicare și de verificare a experiențelor de cercetare. Propun să începem împreună asemenea programe la nivel național (și poate în viitor și la nivel internațional!) - încercând să cooptăm cât mai multe școli doctorale de teatru, în măsura în care membrii acestor școli vor fi interesați să ni se alăture. patricia.nedelea@e-uvt.ro

Patricia Nedelea is Lecturer Dr. Habil. Patricia Nedelea teaches at Doctoral School of the Faculty of Music and Theatre (West University of Timișoara) two courses: The Hermeneutics of Dramatic Text and Systems of Theatrical Analysis. She has completed two PhDs abroad (EUI Florence and CEU Budapest) and has published over 10 academic volumes and as many articles. Her academic interests include History of Theatre and Drama, Gender and Theatre, Standup Comedy as a Social Integration Tool, Doctoral Thesis Structuring and Organising. patricia.nedelea@e-uvt.ro

Lect. univ. dr. Dumitriana Condurache, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași

Autentic – original: o relație de interdeterminare?

Gândirea metaforică este, dincolo de proiectul artistic sau intelectual, o componentă a sistemului de percepție uman care merge dincolo de voință, rațiune, intenționalitate – scop. Având la bază și gândirea metaforică, originalitatea este un instrument de explorare artistică, înainte să fie un scop. A fi original, prin urmare, poate porni de la a fi autentic. Dar este autenticitatea o garanție a unei surprize, a unei inovații? Nu în mod necesar. Ea ne apără, însă, de drumuri pe care originalitatea poate fi greșită. Sau poate rămâne fără baze, fără rădăcini. În proiectele site-specific (artă specifică locului) pe care le lucrez, alătur un text cu un spațiu – evident, cu o distribuție, iar ceea ce rezultă poate fi original prin idee, cel puțin,

însă nu urmăresc o explozie de originalitate cu orice preț. Psihologia creativității ar spune că nici nu se poate, întrucât nu putem controla gradul de creativitate de la finalul unui proiect – atunci când îl începem. Ne putem, însă, chestiona pe parcurs și putem găsi factori stimulatori; în simțul intern, în orice caz. În dialogul cu echipa. Și în ce alte variante mai putem să aflăm.

Cuvinte cheie: autentic, original, spectacol site-specific, cercetare artistică, creativitate, flux

Authentic – Original: a Relationship of Interdetermination?

Metaphorical thinking is, beyond any artistic or intellectual project, a component of the human perceptual system that transcends will, reason and intentionality – or purpose. Based on metaphorical thinking, among other things, originality is an instrument for artistic exploration, rather than and end in itself. Being original, consequently, may begin with being autentic. But is authenticity a guarantee for surpride or inovation? Not necessarily. It does, however, protect us from paths where originality might go astray – or end up lacking a foundation, lacking roots. In thhe site-specific projects I work on, I bring together a text and a space – and, of course, a cast – and the result may well be original in its concept; yet, I do not pursue an outburst of originality at any cost. The psychology of creativity would suggest that this is not even possible, since we cannot control the level of creativity at the end of a project – in the beginning of it. We can, however, reflect along the way and identify stimulating factors: within our own internal sense, for a start, or through dialogue with the team, as well as by exploring other avenues.

Keywords: authentic, original, site-specific performance, artistic research, creativity, flux

Dumitriana Condurache este regizor și lector universitar doctor la Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași, Facultatea de Teatru. Absolventă de regie și actorie, a făcut „ucenicie” la Academia „Athanor”, Germania, întâlnirea cu metoda regizorului și profesorului David Esrig contribuind la cristalizarea gândirii sale teatrale. A obținut titlul de doctor în 2010, cu teza *La limita cuvântului. Despre cuvântul poetic în teatru*. A pus în scenă texte de Mircea Eliade, Samuel Beckettt, William Shakespeare, Friedrich Dürrenmatt, Peter Handke, Eschil, Seneca în mediul independent și în colaborare cu instituții de stat (Teatrul Național Iași, Teatrul Luceafărul, Ateneul Tătărași). A jucat în spectacolul *Troienele* de Andrei Șerban la Opera Națională Română din Iași. A pus în scenă operă: *Școala îndrăgostiților (Così fan tutte*), *Nunta lui Figaro* de Mozart, cât și recitaluri de muzică românească și universală, ca regizor-profesor la Clasa de operă a Facultății de Interpretare, Compoziție și Studii Muzicale Teoretice a UNAGE Iași. A colaborat cu artiști și specialiști la proiecte interdisciplinare: Dragoș Pătrașcu (scenografie, instalații scenografice), Andrei Cozlac (experimente video muzicale), Consuela Radu-Țaga (conducere muzicală), Anca-Mihaela Ciofu (marionete), Ioana Petcu (InterDramText). A regizat experimente muzical-vizuale: *Voci în spațiu, video-document, studiu de operă și operetă românească* și scurtmetrajul de operetă *„Sunt într-o dilemă.” Povești despre dragoste și muzică*. A inclus în cercetarea ei artistică și pedagogică studiul marionetei: *medeea. o mamă, spectacol-laborator pe teme de teatru antic* sau *De ce*, după *De ce fierbe copilul în mămăligă*, de Aglaja Veteranyi. A lucrat cu actori ca Laura Bilic, Toma Hogea, Bianca Ioan, Mîndru Cătălin-Ștefan, Andrei-Grigore Sava, Ionuț Cornilă, Ada Lupu, Alex Iurașcu, George Cocoș, Cosmin Panaite. Din 2017 este mentor în cadrul Programului de rezidențe Școala de Acasă Hundorf, Mureș. Scrie articole pe temele sale de interes (ca autor unic sau în colaborare): *David Esrig și teatrul poetic. Elemente ale unei metode, Voci în spațiu sau Realismul contemporan în pedagogia viitorului cântăreț de operă, Om. Mască. Marionetă. Actorul în secolul XXI* ș.a. Cel mai recent proiect în mediul teatral independent este *Voices*, după Samuel Beckett. A

participat la festivaluri ca Gala Star, Bacău, 2015, *Between. Pomiędzy*, Polonia, 2020, online, Festivalul Muzicii Românești, 2021, Draga Film Fest 2021, Festivalul Internațional „Zilele Teatrului Matei Vișniec", Suceava, 2022. dumi.condurache@gmail.com

Dumitriana Condurache is a director and Ph.D. Assistant Professor at „George Enescu" National University of Arts in Iași, Faculty of Theatre. She graduated in directing and acting, and she made an "apprenticeship" at the "Athanor" Academy, in Germany, getting acquainted with the director and professor David Esrig's method, contributing to the crystallization of her theatrical thinking. She got her doctorate in 2010, with "*On the Verge of the Word. About the Poetic Word in Theater"* thesis. She has staged texts by Mircea Eliade, Samuel Beckett, William Shakespeare, Friedrich Dürrenmatt, Peter Handke, Aeschylus, and Seneca in the independent environment and in collaboration with state institutions (National Theatre of Iași, Luceafărul Theatre, Tătărași Athenaeum). She played in the *Trojan Women* by Andrei Șerban at the Romanian National Opera in Iași. She directed operas like *The School of Lovers (Così Fan Tutte*), and *The Wedding of Figaro* by Mozart, as well as Romanian and universal music recitals, as a director-teacher at the Opera Class of the Faculty of Interpretation, Composition, and Theoretical Music Studies of UNAGE Iași. She collaborated with artists and specialists on interdisciplinary projects: Dragoș Patrascu (scenography, scenographic installations), Andrei Cozlac (musical video experiments), Consuela Radu-Țaga (conductor), Anca-Mihaela Ciofu (marionettes), Ioana Petcu (InterDramText). She directed musical-visual experiments: *Voices in Space, video document, a study of Romanian opera and operetta*, and the short operetta film *"I`m In a Dilemma." Stories of love and music*. She included in her artistic and pedagogical research the study of the puppet: *Medeea. a mother, laboratory show on the themes of ancient theatre* or *Why*, after *Why is the Child Boiling in the Polenta*, by Aglaja Veteranyi. She worked with actors such as Laura Bilic, Toma Hogea, Bianca Ioan, Mîndru Cătălin-Ștefan, Andrei-Grigore Sava, Ionuț Cornilă, Ada Lupu, Alex Iurașcu, George Cocoș, Cosmin Panaite. Since 2017 she is a mentor in the Hundorf Home School Residence Program, Mures. She writes articles on topics of her interest (as a sole author or in collaboration): *David Esrig and Poetic Theatre. Elements of a Method, Voices in Space or Contemporary Realism in the Pedagogy of the Future Opera Singer, Human. Mask. Marionette. The Actor in the 21st Century* and so on. Her most recent project in independent theatre is *Voices*, after Samuel Beckett. She was involved in festivals such as Gala Star, Bacău, 2015, *Between. Pomiędzy*, Poland, 2020, online, The Romanian Music Festival, 2021, Draga Film Fest, 2021, The International Festival "The Days of Matei Visniec Theatre", Suceava, 2022. dumi.condurache@gmail.com

Cercetător postdoctoral dr. Victor-Daniel Pop, Universitatea de Vest din Timișoara

Originalitatea și cercetarea teatrală

Originalitatea poate deveni o constrângere în cercetarea artistică contemporană atunci când este înțeleasă ca obligație de a produce noul. Ea se situează la intersecția dintre inovare, transformarea tradițiilor și construirea unor modalități de interpretare a realității. În teatrul și artele spectacolului, această problematică dobândește o dimensiune particulară: cunoașterea se produce nu doar prin discurs teoretic, ci și prin corp, mișcare, prezență, relație, experiment și proces de creație. Pornind de la perspectiva cercetătorului-practician și de la cercetarea mea doctorală, dedicată transversalității artistice în procesele contemporane de creație și dezvoltării metodei corporale de lucru „Sensurile corpului", propun o reflecție asupra originalității ca proces relațional, metodologic și contextual. Aceasta nu este privită ca apariție ex nihilo sau simplă revendicare a ineditului, ci ca rezultat al unei repoziționări

critice față de tradiții, practici și forme de cunoaștere existente. Sunt examinate posibilitățile deschise de interdisciplinaritate, de dialogul dintre practică și reflecție critică și de întâlnirea dintre contexte culturale și limbaje artistice. Corpul performerului este abordat ca spațiu de intersecție și transformare, capabil să producă sensuri ireductibile la un singur sistem disciplinar. În dialog cu cercetarea postdoctorală artistică deja inițiată, analizez limitele originalității concepute ca inovație formală și provocările inteligenței artificiale pentru autorat, decizie artistică și producerea sensului. Propun criterii de evaluare care depășesc indicatorii formali și iau în considerare relevanța problemei, adecvarea metodei, coerența demersului și contribuția la cunoaștere. Susțin că originalitatea cercetării teatrale se măsoară atât prin noutatea rezultatului, cât și prin capacitatea procesului de a deschide perspective asupra practicii și teoriei artelor spectacolului.

Cuvinte cheie: originalitate, cercetare teatrală, inovare

Originality and Theatre Research

Originality can become a constraint in contemporary artistic research when it is understood as an obligation to produce something new. It lies at the intersection of innovation, the transformation of traditions, and the development of new ways of interpreting reality. In theatre and the performing arts, this issue takes on a particular dimension: knowledge is produced not only through theoretical discourse, but also through the body, movement, presence, relationships, experimentation, and the creative process. Drawing on the perspective of the practitioner-researcher and on my doctoral research, which focuses on artistic transversality in contemporary creative processes and the development of the embodied working method *The Senses of the Body*, I propose a reflection on originality as a relational, methodological, and contextual process. It is not regarded as an emergence ex nihilo or as a mere claim to novelty, but rather as the outcome of a critical repositioning in relation to existing traditions, practices, and forms of knowledge. The discussion explores the possibilities opened up by interdisciplinarity, by the dialogue between practice and critical reflection, and by encounters between cultural contexts and artistic languages. The performer's body is approached as a space of intersection and transformation, capable of generating meanings that cannot be reduced to a single disciplinary system. In dialogue with my ongoing postdoctoral artistic research, I examine the limitations of conceiving originality as formal innovation, as well as the challenges posed by artificial intelligence to authorship, artistic decision-making, and the production of meaning. I propose evaluation criteria that go beyond formal indicators and take into account the relevance of the research question, the appropriateness of the methodology, the coherence of the approach, and its contribution to knowledge. I argue that the originality of theatre research should be measured not only by the novelty of its outcomes, but also by the ability of its process to open up new perspectives on the practice and theory of the performing arts.

Keywords: originality, theatre research, innovation

Victor-Daniel Pop este cercetător în domeniul studiilor performative, coregraf, dansator, director artistic și pedagog. Deține un doctorat în artele spectacolului, cu o cercetare axată pe transversalitatea artistică, și desfășoară în prezent cercetare postdoctorală în cadrul Școlii Doctorale de Muzică și Teatru a Universității de Vest din Timișoara (UVT), România. Practica sa artistică și academică explorează corporalitatea, interdisciplinaritatea, performance-ul și formele alternative de cunoaștere generate prin procese artistice. Activitatea sa profesională traversează dansul, coregrafia, teatrul, filmul și producția culturală, incluzând colaborări și proiecte asociate Operei Naționale din Paris, Institutului Cultural Român de la Paris și cabaretului Paradis Latin. Este fondatorul Bienalei CALM din Transilvania (două ediții desfășurate), director artistic al rezidenței internaționale „Legături /

Liaisons / Connections" din România (patru ediții desfășurate) și director artistic al asociației cultural-artistice ART12PM din Franța. Activează, de asemenea, ca facilitator Erasmus+ și realizează documentare cu caracter transversal-artistic. Demersul său profesional și de cercetare pune în dialog reflecția teoretică, experimentul performativ, pedagogia artistică și colaborarea transdisciplinară, cu un interes particular pentru corpul performerului ca spațiu de întâlnire între limbaje, practici și sisteme de gândire. În 2025, activitatea sa a fost recunoscută de Ministerul Culturii din România, iar în cadrul European Diaspora Elites Summit, desfășurat la Palais Brongniart din Paris, a primit distincția „Innovators – Interdisciplinary Explorer". dany_cu_y@yahoo.com

Victor-Daniel Pop is a researcher in performance studies, choreographer, dancer, artistic director, and educator. He holds a PhD in Theatre and Performing Arts, with research focused on artistic transversality, and is currently conducting postdoctoral research at the Doctoral School of Music and Theatre, West University of Timișoara (UVT), Romania. His artistic and academic practice explores corporeality, interdisciplinarity, performance, and alternative forms of knowledge generated through artistic processes. His professional activity spans dance, choreography, theatre, film, and cultural production, including collaborations and projects associated with the Paris National Opera, the Romanian Cultural Institute in Paris, and the Paradis Latin cabaret. He is the founder of the CALM Biennale in Transylvania (two editions held), artistic director of the international residency programme "Legături / Liaisons/ Connections" in Romania (four editions held), and artistic director of the ART12PM cultural and artistic association in France. He also works as an Erasmus+ facilitator and produces documentaries with a transdisciplinary artistic approach. His professional and research practice brings together theoretical reflection, performative experimentation, artistic pedagogy, and transdisciplinary collaboration, with a particular interest in the performer's body as a space of encounter between languages, practices, and systems of thought. In 2025, his work received recognition from the Romanian Ministry of Culture. At the European Diaspora Elites Summit, held at the Palais Brongniart in Paris, he was also awarded the distinction "Innovators – Interdisciplinary Explorer". dany_cu_y@yahoo.com

Drd. Florentina Cristina Bălan, Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „Ion Luca Caragiale" București

Hoț sau poet?

Pornind de la perspectiva lui Aristotel, teatrul, asemenea oricărei arte poetice, își are originea în imitație (*mimesis*). Plecând de la această premisă fondatoare, cum poate fi arta originală dacă ea se naște din imitație? Dezbaterea privind sursele artistice ale poetului este la fel de veche ca tradiția teatrului european; de pildă, autorul dramatic latin Terențiu, acuzat de plagiat în anul 161 î.Hr., abordează această problemă în prologul comediei *Eunucul*: „…mai pe scurt: azi nu găsești o vorbă ce nu s-a spus de mult. E bine să cunoști și chiar să recunoști că din cei vechi au dreptul cei noi să se inspire." În acest context al imitației, încercăm să identificăm din ce izvorăște originalitatea. Observăm că diferența dintre imitator și creator nu rezidă în materia primă sau în modelul imitat, ci în identitatea artistică care îl procesează. Originalitatea nu este un atribut al temei și al subiectului, ci al abordării. Sentimentul că totul a fost deja spus nu dovedește epuizarea unui domeniu; noul nu vine dintr-o temă neatinsă, ci din reformularea întrebării, din metodologie și din perspectivă. De exemplu, tema pe care o cercetez, *O perspectivă antropologică asupra personajului-prototip în teatrul de animație*, nu este neexplorată; despre păpuși, tipologii umane și marile povești-cadru s-a scris timp de

secole. Elementul original nu este tema, ci abordarea, care intersectează trei perspective: narativă, antropologică și morfologică.

Cuvinte cheie: Aristotel, originalitate, abordare originală

Thief or poet?

Starting from the viewpoint of Aristotle, theatre, as any art of the poet, originates in imitation (*mimesis*). Beginning from this funding premise, how can art be original if it is born from imitation? The debate regarding the artistic sources of the poet is as old as the tradition of European theatre, for example, the Latin comedian Terence, accused of plagiarism in 161 BC, addresses this problem in the prologue to the comedy "The Eunuch": "there's nothing said today that has not been said before. So it's right that you should acknowledge and allow it, if new writers do what old ones used to do.". In this context of imitation, we try to identify from what does originality springs. We observe that the difference between the imitator and the creator does not lie in the material, the model imitated, but in the artistic identity that processes it. Originality is not the property of the theme and subject, but of the approach. The feeling that everything has already been said does not prove the exhaustion of a field; the new does not come from the untouched theme, but from the reformulation of the question, from methodology, and from perspective. For example, the theme I am researching *An anthropological perspective on the prototype-character in animation theater* is not untouched; people have been writing about puppets, human types, and great framing stories for centuries. The original element is not the theme, but the approach, which intersects three perspectives: narrative, anthropological, and morphological.

Keywords: Aristotel, originality, original approach

Florentina Cristina Bălan este actriță-păpușar și doctorandă în cadrul Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică „Ion Luca Caragiale" din București. Și-a desăvârșit formarea academică în aceeași instituție, absolvind în anul 2023 studiile de licență la specializarea Păpuși-Marionete, sub îndrumarea profesorului Ioan Brancu, iar în anul 2025 programul de masterat în cadrul aceleiași secții, coordonată de conf. univ. dr. Gabriel Apostol. Din anul 2025 urmează cursurile Școlii Doctorale din cadrul UNATC, unde dezvoltă o cercetare științifică având ca team: *O perspectivă antropologică asupra personajului-prototip în teatrul de animație*, sub coordonarea prof. univ. dr. Ana Maria Nistor. În plan profesional, între anii 2023 și noiembrie 2026 a activat ca actriță colaboratoare la Teatrul „Tony Bulandra" din Târgoviște. Parcursul său artistic include turnee și deplasări internaționale alături de UNATC cu spectacole de animație în țări precum Tunisia, Italia, Spania, Belgia și Republica Moldova. De asemenea, a fost prezentă la festivaluri naționale de profil, printre care Puppets Occupy Street Festival din Craiova (2022), Festivalul Internațional Puck din Cluj-Napoca (2022), Festivalul de Teatru Stradal Ridendo (2023–2026), Festivalul Internațional Shakespeare din Craiova – secțiunea UNATC Fringe (2024), Festivalul Internațional al Școlilor de Teatru din Iași (2024) și Festivalul pentru Copii și Tineret Gulliver din Galați (2024). Pe plan internațional, a participat la ZIGUZAJG International Arts Festival for Children and Young People din Malta (2024), iar în septembrie 2025 a luat parte la reuniunea Interbalkan Network of Performing Arts, găzduită de Hellenic Open University din Grecia. florentina.balan@unatc.ro

Florentina Cristina Bălan is a puppeteer actress and PhD candidate at the "Ion Luca Caragiale" National University of Theatre and Film (UNATC) in Bucharest. She completed her academic training at the same institution, earning her Bachelor's degree in Puppetry and Marionettes in 2023 under the guidance of Professor Ioan Brancu, followed by a Master's degree in the same department in 2025, supervised by Associate Professor Gabriel Apostol,

PhD. Since 2025, she has been enrolled in the Doctoral School at UNATC, developing her scientific research titled *An Anthropological Perspective on the Prototype-Character in Animation Theater*, under the supervision of Professor Ana Maria Nistor, PhD. Professionally, between 2023 and November 2026, she worked as an associate actress at the "Tony Bulandra" Theatre in Târgoviște. Her artistic career includes international tours and performances alongside UNATC with animation theater productions in countries such as Tunisia, Italy, Spain, Belgium, and the Republic of Moldova. She has also participated in major national festivals, including the Puppets Occupy Street Festival in Craiova (2022), the Puck International Festival in Cluj-Napoca (2022), the Ridendo Street Theatre Festival (2023–2026), the Craiova International Shakespeare Festival – UNATC Fringe section (2024), the International Festival of Theatre Schools in Iași (2024), and the Gulliver International Theatre Festival for Children and Youth in Galați (2024). Internationally, she took part in the ZIGUZAJG International Arts Festival for Children and Young People in Malta (2024), and in September 2025, she attended the Interbalkan Network of Performing Arts meeting hosted by the Hellenic Open University in Greece. florentina.balan@unatc.ro

Drd. Andrada Coiciu, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași

Originalitate prin interdisciplinaritate. Metode și perspective în cercetarea actului critic teatral

Comunicarea propune o reflecție asupra originalității metodologice în cercetarea doctorală dedicată actului critic teatral din România de după 1989, din perspectivă etică. Primul referat al cercetării, intitulat „Actul critic. Perspective interdisciplinare”, investighează domenii învecinate teatrului: critica literară, critica de arte vizuale și critica de film, pentru a identifica tendințe, diagnostice și mecanisme de legitimare transferabile analizei criticii teatrale, cu precauțiile necesare. Originalitatea demersului nu constă în revendicarea unei rupturi absolute față de cercetările existente, ci în relația construită între metodologii și surse diferite. Studiul îmbină analiza unor sinteze și volume critice de specialitate (critica literară și de film) cu cercetarea directă a surselor primare (critica de arte vizuale). Astfel, cercetarea examinează atât obiectele culturale și documentele istorice, cât și interpretările formulate anterior asupra acestora, urmărind raporturile dintre autoritate, autonomie estetică, context, canon și responsabilitate profesională. Această etapă interdisciplinară pregătește al doilea referat, consacrat stării criticii teatrale contemporane românești. Pentru acesta, voi elabora și aplica un chestionar adresat criticilor de teatru români, ale cărui rezultate vor fi analizate printr-o metodă mixtă: prelucrare statistică a răspunsurilor și interpretare calitativă a argumentelor, experiențelor și poziționărilor profesionale exprimate. Consider că dimensiunea originală a cercetării rezultă tocmai din coerența finală a acestor abordări diferite: analiza istorică și comparativă, lectura critică a discursurilor existente și producerea unui corpus de critică nou. Originalitatea devine, astfel, un efect relațional al interdisciplinarității și al dialogului dintre cercetarea teoretică și realitatea profesională actuală a criticii de teatru, fără ca diversitatea instrumentelor să fragmenteze unitatea întregului proiect doctoral.

Cuvinte cheie: originalitate, interdisciplinaritate, act critic

Originality through interdisciplinarity. Methods and perspectives in the research of crtical theatrical act

This paper reflects on methodological originality within doctoral research examining theatre criticism in post-1989 Romania from an ethical perspective. The first research paper, entitled „The Critical Act: Interdisciplinary Perspectives”, investigates fields adjacent to

theatre, namely literary criticism, visual arts criticism, and film criticism, in order to identify trends, diagnoses, and mechanisms of legitimation that may, with the necessary precautions, be applied to the analysis of theatre criticism. The originality of this research does not lie in claiming an absolute break with existing scholarly sources, but in the relationships it establishes between different methodologies and sources. The study combines the analysis of critical surveys and specialist volumes in literary and film criticism with the direct examination of primary sources in visual arts criticism. It therefore addresses both cultural objects and historical documents, as well as previous interpretations of them, focusing on the relationships between authority, aesthetic autonomy, context, canon, and professional responsibility. This interdisciplinary stage prepares the second research paper, devoted to the current state of Romanian theatre criticism. For this stage, I will design and administer a questionnaire to contemporary Romanian theatre critics. The results will be examined through a mixed-methods approach, combining statistical analysis of the responses with a qualitative interpretation of the reasonings, experiences, and professional positions expressed by the participants. I consider the original dimension of the research to arise precisely from the ultimate coherence of these different approaches: historical and comparative analysis, the critical reading of existing discourses, and the production of a new corpus of critical research. Originality thus becomes a relational effect of interdisciplinarity and of the dialogue between theoretical research and the current professional realities of theatre criticism, without allowing the diversity of the research instruments to fragment the overall unity of the doctoral project.

Keywords: originality, interdisciplinarity, critical act

Andrada-Ioana Coiciu este teatrolog, critic de teatru, consultant artistic și manager cultural, doctorandă a Școlii Doctorale de Teatru din cadrul Universității Naționale de Arte „George Enescu” din Iași. Cercetarea sa, intitulată „Actul critic teatral în România de după 1989. Perspective etice”, este coordonată de prof. univ. dr. habil. Călin Ciobotari și investighează responsabilitatea profesională, autoritatea, metodele și transformările criticii teatrale contemporane. A absolvit Departamentul de Studii Teatrale al UNATC București, unde a urmat programul de licență *Jurnalism teatral*, finalizat în 2023, și programul de master *Studii de teatru și performance*, finalizat în 2025. Parcursul său academic este completat de experiența profesională dobândită în instituții și în organizații relevante din domeniul artelor spectacolului. În prezent, activează drept consultant artistic la Teatrul pentru Copii și Tineret GONG Sibiu și face parte din echipa editorială și de organizare a revistei *Teatrul azi* și a Fundației Culturale „Camil Petrescu”. Activitatea sa cuprinde documentare, analiză artistică, redactarea materialelor de specialitate și dezvoltarea proiectelor culturale. De peste patru ani lucrează în management cultural, coordonarea proiectelor și organizarea evenimentelor naționale și internaționale. A colaborat cu UNITER, Centrul Român OISTAT, Societatea Română de Radiodifuziune și Teatrul Național „Marin Sorescu” Craiova. Interesele sale reunesc cercetarea academică și practica instituțională, cu accent pe raportul dintre discursul critic, etica profesională, interdisciplinaritate și responsabilitatea publică în critica contemporană românească. Participarea la conferință continuă firesc acest demers, prin reflecția asupra originalității metodologice și asupra dialogului dintre cercetarea teoretică, analiza critică, experiența profesională directă și activitatea cotidiană din instituțiile de spectacol românești. andrada.coiciu@gmail.com

Andrada-Ioana Coiciu is a theatre scholar, theatre critic, artistic consultant, and cultural manager. She is currently a doctoral researcher at the Doctoral School of Theatre of the “George Enescu” National University of Arts in Iași. Her doctoral research project, entitled “Theatrical Critical Practice in Post-1989 Romania: Ethical Perspectives”, is supervised by

Professor Călin Ciobotari, PhD, Habil., and investigates professional responsibility, authority, methodologies, and transformations in contemporary theatre criticism. She graduated from the Department of Theatre Studies at the "I.L. Caragiale" National University of Theatre and Film in Bucharest, where she completed a Bachelor's degree in *Theatre Journalism* in 2023 and a Master's degree in *Theatre and Performance Studies* in 2025. Her academic background is complemented by professional experience gained within institutions and organisations relevant to the performing arts. She currently works as an artistic consultant at the GONG Theatre for Children and Youth in Sibiu and is a member of the editorial and organisational teams of *Teatrul azi* magazine and the "Camil Petrescu" Cultural Foundation. Her work includes research and documentation, artistic analysis, the writing and editing of specialist materials, and the development of cultural projects. For more than four years, she has worked in cultural management, project coordination, and the organisation of national and international events. She has collaborated with UNITER, the Romanian OISTAT Centre, the Romanian Radio Broadcasting Company, and the "Marin Sorescu" National Theatre of Craiova. Her interests bring together academic research and institutional practice, focusing on the relationship between critical discourse, professional ethics, interdisciplinarity, and public responsibility in contemporary Romanian theatre criticism. Her participation in the conference is a natural continuation of this work, with a reflection on methodological originality and on the dialogue between theoretical research, critical analysis, direct professional experience, and everyday work within Romanian performing arts institutions.
andrada.coiciu@gmail.com

Drd. Andra Colidiuc, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Fii autentic!

Originalitatea este un imperativ al cercetării, prin urmare, nu ne rămâne decât să discutăm în ce măsură este ea prezentă, care este forma cea mai dezirabilă și cum o putem realiza. Atașamentul emoțional, inovația, tabuul, curajul, tactul, toate acestea pot să reprezinte un catalizator pentru originalitate, dar, totodată și o piedică, atunci când se regăsesc în exces. O dependență de un asistent AI poate duce spre rezultate și ipoteze eronate datorită servilismului său profund față de utilizator. În ceea ce privește metodologia, atâta timp cât considerăm că un grad mare de originalitate presupune și un element de surpriză care frizează neverosimilul, nu ar trebui să ne folosim preponderent de metode consacrate? Ne dorim ca cercetarea noastră să ajungă la cât mai multe persoane. Cum găsim echilibrul între originalitate și popularitate? Trebuie să ne rezumăm la faptul că originalitatea poate apărea doar prin analizarea vechilor concepte și felul în care acestea au fost adaptate în contexte ulterioare? Răspunsul precis încă ne eludează, astfel că, în final, nu putem decât să emitem un sfat general valabil și elucubrant: fii moderat, fii autentic.

Cuvinte cheie: autenticitate, originalitate, inovație

Be Authentic!

Originality is an imperative of research; therefore, all that remains is for us to discuss the extent to which it is present, what the most desirable form is, and how we can achieve it. Emotional attachment, innovation, taboos, courage and tact can all serve as a catalyst for originality, but they can also act as an obstacle when present in excess. A reliance on an AI assistant can lead to erroneous results and assumptions due to its ingrained sycophancy to the user. As far as methodology is concerned, given that we believe a high degree of originality also involves an element of surprise that borders on the implausible, should we not rely predominantly on established methods? We want our research to reach as many people as

possible. How do we balance originality and popularity? Must we conclude that originality can only emerge by analysing old concepts and the way in which they have been adapted to later contexts? The precise answer still eludes us, so, in the end, we can only offer a piece of general, thought-provoking advice: be moderate, be authentic.

Keywords: authenticity, originality, innovation

Andra Colidiuc este o actriță română, născută pe 28 februarie 2000, în Constanța. A absolvit Facultatea de Arte din cadrul Universității „Ovidius" din Constanța, specializarea Artele Spectacolului – Actorie, în 2022, continuându-și studiile cu un master în Arta Actorului de Music-hall, în 2024. De-a lungul carierei, a interpretat numeroase personaje în spectacole de teatru, precum „Nocturn Tango", „Portugalia", „Scrisoarea unei necunoscute" și „Familia Tót". În 2024, a participat la Gala Tânărului Actor HOP, la secțiunea Individual, cu momentul artistic Firul Ariadnei, un text propriu. Pe lângă actorie, a făcut asistență de regie și are aptitudini în canto, dans și muzică, fiind pasionată de explorarea diferitelor forme de expresie artistică. colidiucandra@gmail.com

Andra Colidiuc is a Romanian actress, born on 28 February 2000 in Constanța. She graduated from the Faculty of Arts at Ovidius University in Constanța, specialising in Performing Arts – Acting, in 2022, and went on to complete a Master's degree in the Art of Music Hall Acting in 2024. Throughout her career, she has played numerous roles in theatre productions, such as "Nocturn Tango", "Portugal", "Letter from an Unknown Woman" and "The Tót Family". In 2024, she took part in the HOP Young Actor Gala, in the Individual category, with the performance "Ariadne's Thread", a piece she wrote herself. As well as acting, she has worked as an assistant director and has a talent for singing, dancing and music; she is passionate about exploring different forms of artistic expression. colidiucandra@gmail.com

Drd. Liviu Cristian Dobre, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Scurtă istorie a teatrului american și a metodelor sale de reinventare

Potrivit profesorului Stephen Di Benedetto, teatrul american s-a reinventat continuu ca răspuns la schimbările economice, sociale și tehnologice, trecând prin mai multe etape cheie:

• De la turnee la nuclee regionale (anii 1920–1950): După ce companiile itinerante de la începutul secolului XX au sufocat scenele locale, teatrul american s-a reinventat prin mișcări de la firul ierbii. Sprijinite inițial de cluburi de lectură, iar apoi de programe federale precum Works Progress Administration (anii '30), au luat naștere teatrele regionale (precum Alley Theater), care au devenit adevărate laboratoare pentru dezvoltarea dramaturgiei autohtone.

• Avangarda și modelul de business (anii 1960–1980): În această perioadă, inovația a fost alimentată de mișcările sociale și de subvențiile unor fundații (precum Fundația Ford). Teatrele regionale (ex. Steppenwolf) au funcționat ca spații de testare pentru piese experimentale, înainte ca acestea să fie exportate pe Broadway. Ulterior, odată cu dispariția subvențiilor în anii '90, supraviețuirea a impus reinventarea lor din grupuri de creație în afaceri orientate spre profit.

• Supraviețuirea experimentului prin autofinanțare și nișare: Astăzi, presiunea financiară face ca marile scene să evite riscurile, preferând producții sigure sau spectacole comerciale ultra-tehnologizate (precum cele din Las Vegas). Adevărata cercetare artistică

supraviețuiește la scară mică, adesea prin eforturi individuale – precum trupa experimentală Wooster Group, subvenționată din veniturile cinematografice ale lui Willem Dafoe – sau prin reinterpretările radicale ale textelor clasice (deconstrucția pieselor lui Arthur Miller sau adaptările moderne după Shakespeare).

• Cercetarea și inovația în mediul academic actual: Deși universitățile ar trebui să fie motoare ale inovației, Di Benedetto remarcă faptul că birocrația și conservatorismul multor catedre blochează adesea experimentul (așa cum s-a întâmplat cu inițiativele lui Tarell McCraney în Miami). Soluția propusă pentru reinventarea viitoare este conectarea studenților cu profesioniști activi, integrarea noilor tehnologii (inclusiv inteligența artificială) în creația dramatică și abordarea textelor prin prisma cercetării istorice și culturale, pentru a reflecta conflictele societății contemporane.

Cuvinte cheie: teatru american, strategii de reinventare

Short Summary of American Theater and Its Methods of Reinventing

According to Professor Stephen Di Benedetto, American theatre has continuously reinvented itself in response to economic, social, and technological shifts, evolving through several key phases:

• From Touring Circuits to Regional Hubs (1920s–1950s): After early 20th-century touring companies stifled local stages, American theatre reinvented itself from the grassroots up. Supported initially by women's reading clubs and later by federal initiatives like the Works Progress Administration (1930s), regional theatres (such as Alley Theater) emerged as vital incubators for native American playwriting.

• The Avant-Garde and the Business Model (1960s–1980s): During this era, innovation was fueled by social movements and grants from organizations like the Ford Foundation. Regional companies (e.g., Steppenwolf) acted as testing grounds for avant-garde works before transferring them to Broadway. However, as grant funding dried up in the 1990s, survival required these ensembles to reinvent themselves from creative collectives into profit-driven businesses.

• Sustaining Experimentation Through Self-Funding and Niche Markets: Today, financial pressures force major venues to avoid artistic risks, favoring commercially safe plays or hyper-technological mass spectacles (such as Las Vegas shows). True artistic research survives on a smaller scale, often through individual sacrifices—like Willem Dafoe funding the experimental Wooster Group via his film career—or through radical reinterpretations of classics (such as deconstructing Arthur Miller or adapting Shakespeare to critique modern power structures).

• Research and Innovation in Contemporary Academia: While universities are ideally positioned to drive artistic research, Di Benedetto notes that institutional bureaucracy and conservative faculty often stifle experimentation (as seen in Tarell McCraney's efforts in Miami). To foster future reinvention, he advocates pairing students with working professionals, integrating emerging technologies (including AI) into storytelling, and grounding theatre education in historical and cultural research to address contemporary societal conflicts.

Keywords: american theatre, reinventing strategies

Mă numesc **Liviu Cristian Dobre** și sunt profesor, regizor de teatru și cercetător în domeniul artelor spectacolului. Formarea mea academică s-a realizat în cadrul Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale" din București, instituție care mi-a oferit o bază solidă atât în practica regizorală, cât și în analiza discursului teatral contemporan. De-a lungul parcursului profesional, am dezvoltat un interes constant pentru dramaturgie și pentru literatura artistică, domenii către care m-am orientat în mod natural și în care continui să

creez, investigând mecanismele narative, dimensiunea simbolică a textului și potențialul său scenic. În paralel cu activitatea artistică și didactică, am cultivat două pasiuni care completează și îmbogățesc perspectiva mea asupra creației: fotografia și studiul limbilor străine. Fotografia reprezintă pentru mine un instrument analitic și contemplativ, capabil să reveleze atât structuri vizuale, cât și nuanțe emoționale subtile. Interesul pentru limbile străine îmi permite să accesez spații culturale diverse, care influențează în mod semnificativ modul în care interpretez, predau și creez teatru. Consider poezia drept o formă de expresie esențializată, în care intensitatea ideilor se conjugă cu rigoarea limbajului, iar teatrul îmi apare ca un partener natural al acesteia, un mediu în care sensibilitatea poetică se manifestă în mod concret și imediat. În prezent, sunt doctorand în cadrul UNAGE Iași și bursier Fulbright la Michigan State University, SUA. Acest parcurs îmi oferă posibilitatea de a aprofunda cercetarea teoretică și aplicată, de a colabora cu profesioniști din multiple medii academice și artistice și de a contribui la dezbaterea internațională privind evoluția teatrului contemporan.
liv.cristian@gmail.com

My name is **Liviu Cristian Dobre**, and I am a theatre professor, stage director, and researcher in the field of performing arts. My academic background was founded at the National University of Theatre and Cinematography in Bucharest, an institution that provided a rigorous framework for both my directorial training and my understanding of contemporary theatrical discourse. Throughout my professional development, I have maintained a sustained interest in dramaturgy and literary writing, areas toward which I gravitated naturally and in which I continue to work, examining narrative structures, symbolic dimensions, and their potential for stage interpretation. Alongside my artistic and pedagogical activity, I have cultivated two complementary fields of interest: photography and foreign languages. Photography constitutes for me an analytical and contemplative instrument, one capable of revealing both visual structures and subtle emotional atmospheres. My engagement with foreign languages enables access to diverse cultural contexts, significantly shaping the way I interpret, teach, and create within the realm of theatre. I regard poetry as a distilled and essential form of expression, where conceptual intensity meets linguistic discipline, while theatre appears to me as its natural counterpart, a medium in which poetic sensibility acquires tangible and immediate presence. I am currently a doctoral candidate at UNAGE Iași and a Fulbright scholar at Michigan State University in the United States. These academic and professional engagements allow me to deepen both theoretical and applied research, to collaborate with specialists from various artistic and scholarly backgrounds, and to contribute to the international discourse surrounding the evolution of contemporary theatre.
liv.cristian@gmail.com

Drd. Alina Ilea, Universitatea de Vest Timișoara

Originalitatea în cercetarea artelor spectacolului – de la experiența subiectivă la necesitatea cunoașterii

În cercetarea academică, originalitatea reprezintă una dintre aspirațiile fundamentale, dar care poate deveni un obstacol atunci când este transformată într-un scop în sine. Cu cât ambiția de a spune ceva ce nu a mai fost spus este mai accentuată, cu atât ne îndepărtăm de la un proces de cercetare autentic care ar trebui să pornească de la nevoia profundă de a înțelege, de a problematiza și de găsi răspunsuri la întrebări care sunt o preocupare reală a celui care cercetează. În domeniul artelor spectacolului, unde există o întrepătrundere permanentă între practica artistică, experiența subiectivă și chestionarea teoretică, această necesitate interioară devine cu atât mai importantă. Punctul de plecare al cercetării trebuie să

fie o problemă autentică, un obstacol în procesul de creație, o neliniște artistică, uneori chiar o obsesie, care necesită clarificare. Nu dorința de originalitate naște întrebarea, ci intensitatea și onestitatea cu care interogăm poate conduce la formularea unei perspective originale. Cercetarea artistică se poate naște din confruntarea directă a creatorului cu propriile dificultăți, contradicții și limite pe care acesta le întâmpină în procesul de creație. În cazul actorului, o întrebare generată de practica scenică, o problemă care revine mereu sub formă de obstacol sau catalizator în creația scenică, poate declanșa un demers de cercetare care depășește simpla reflecție asupra experienței personale. În momentul în care această experiență personală, subiectivă este supusă unei analize critice, riguroase și confruntată cu cunoașterea existentă, ea poate să producă o înțelegere sau un sens nou.
Cuvinte cheie: originalitate, obstacol, neliniște artistică

Originality in performing arts research – from subjective experience to the necessity of knowledge

In academic research, originality is one of the fundamental aspirations, but it can become an obstacle when it is turned into an end in itself. The more the ambition to say something that has not been said before, the further we move away from an authentic research process that should start from the deep need to understand, to problematize, and to find answers to questions that are a real concern of the researcher. In the field of performing arts, where there is a constant intertwining between artistic practice, subjective experience, and theoretical questioning, this inner necessity becomes all the more important. The starting point of research must be an authentic problem, an obstacle in the creative process, an artistic restlessness, sometimes even an obsession, which requires clarification. It is not the desire for originality that raises the question, but the intensity and honesty with which we question can lead to the formulation of an original perspective. Artistic research can arise from the creator's direct confrontation with their own difficulties, contradictions, and limits that they encounter in the creative process. In the case of the actor, a question generated by stage practice, a problem that always returns as an obstacle or catalyst in stage creation, can trigger a research effort that goes beyond mere reflection on personal experience. When this personal, subjective experience is subjected to critical, rigorous analysis and confronted with existing knowledge, it can produce a new understanding or meaning.
Keywords: originality, obstacle, artistic restlessness

Numele meu este **Alina Ilea**. Sunt actriță a Teatrului Național Timișoara de 26 de ani. Am absolvit secția de actorie a Facultății de Muzică și Teatru din Timișoara și anterior Facultatea de Psihologie din cadrul UVT. Din anul 2023 sunt doctorandă în Artele Spectacolului la aceeași universitate. Cercetarea mea pornește de la întrebări cu care m-am confruntat în procesul de creație scenică și urmărește modul în care dinamica proceselor psihice intervin în creația actorului. Am interpretat peste 50 de roluri pe scena naționalului timișorean într-un repertoriu care cuprinde dramaturgie clasică, contemporană, teatru-dans și performance. Experiența mea artistică s-a îmbogățit permanent prin întâlnirea cu regizori importanți ai scenei românești, dar și internaționale: Radu Afrim, Alexandru Dabija, Cătălina Buzoianu, Mihai Măniuțiu, Radu Jude, Radu Iacoban, Alexander Hausvater, Rahim Burhan, Rodrigo García, Alexandra Badea, Pal Frénak, etc. De asemenea, activitatea mea artistică include colaborări cu companii independente – Teatrul Basca sau Compania 28 –, Opera Națională Română din Timișoara, Teatrul de Vest Reșița, Teatrul Maghiar Csicky Gergely Timișoara, precum și proiecte cinematografice. În anul 2014 am fost selectată în programul *10 pentru Film* din cadrul TIFF. În ultimii ani am creat mișcarea scenică și coregrafia pentru cinci spectacole produse de Teatrul Național Timișoara: *Zorba Grecu* și *Breacking News* în regia Mihaelei Lichiardopol, *Arta Comediei* în regia lui Traian Șoimu, *Richard al III-lea* în regia

lui Radu Iacoban și *Bolnavii* în regia Irinei Moscu. Am semnat regia spectacolelor *Foamea* de Charalampos Yannou produs de Teatrul Basca și *Nu mă opri* de Elena Vlădăreanu în cadrul Festivalului Rod Timișoara. Din anul 2022 am revenit ca asistent universitar in cadrul Departamentului de Teatru și Artele Spectacolului, FMT-UVT. ilealina@gmail.com

My name is **Alina Ilea**. I have been an actress at the National Theatre Timișoara for 26 years. I graduated from the acting department of the Faculty of Music and Theatre in Timișoara and previously from the Faculty of Psychology at UVT. Since 2023, I have been a PhD candidate in Performing Arts at the same university. My research starts from questions I have faced in the process of stage creation and follows how the dynamics of psychic processes intervene in the actor's creation. I have performed over 50 roles on the stage of the Timișoara National Theatre in a repertoire that includes classical, contemporary, dance-theatre, and performance theatre. My artistic experience has been continuously enriched by meeting important directors of the Romanian and international stages: Radu Afrim, Alexandru Dabija, Cătălina Buzoianu, Mihai Măniuțiu, Radu Jude, Radu Iacoban, Alexander Hausvater, Rahim Burhan, Rodrigo García, Alexandra Badea, Pal Frénak, etc. Also, my artistic activity includes collaborations with independent companies – Teatrul Basca or Compania 28 –, the Romanian National Opera in Timișoara, Teatrul de Vest Reșița, Hungarian Theatre Csicky Gergely Timișoara, as well as film projects. In 2014, I was selected for the *10 for Film* program at TIFF. In recent years, I have created the stage movement and choreography for five shows produced by the National Theatre Timișoara: *Zorba Grecu* and *Breaking News* directed by Mihaela Lichiardopol, *The Art of Comedy* directed by Traian Șoimu, *Richard III* directed by Radu Iacoban, and *The Sick* directed by Irina Moscu. I directed the productions *Hunger* by Charalampos Yannou, produced by Basca Theatre, and *Do Not Stop* by Elena Vlădăreanu, at the Rod Festival in Timișoara. Since 2022, I have returned as a university assistant within the Department of Theatre and Performing Arts, FMT-UVT. ilealina@gmail.com

Drd. Tania Ionescu, Universitatea de Vest Timișoara

Emoția împrumutată: reprezentarea scenică a suferinței care nu îi aparține actorului

Prezenta cercetare își propune să investigheze relația dintre empatie, imaginație și autenticitate în procesul de creație actoricească, pornind de la o întrebare fundamentală: în ce măsură poate un actor să reprezinte autentic o experiență umană pe care nu a trăit-o niciodată? Practica teatrală presupune asumarea unor experiențe biografice, afective și existențiale care nu aparțin întotdeauna actorului. Suferința, pierderea, trauma, abandonul sau vinovăția devin astfel materie primă a construcției personajului, ridicând problema raportului dintre experiența personală și capacitatea de reprezentare a experienței celuilalt. Lucrarea urmărește să distingă între empatie, identificare și imaginație afectivă, analizând modul în care acestea participă la construirea adevărului scenic. În acest context, este problematizată și posibilitatea ca autenticitatea interpretării să nu depindă de reproducerea unei experiențe personale, ci de capacitatea actorului de a construi, prin mijloace artistice, o relație credibilă cu o experiență străină propriei biografii. Demersul propune o perspectivă interdisciplinară, aflată la intersecția dintre teoria și practica teatrală, filosofie și psihologia empatiei. Totodată, cercetarea deschide o discuție asupra dimensiunii etice a reprezentării suferinței celuilalt și asupra responsabilității actorului în procesul de interpretare. Originalitatea demersului constă în abordarea empatiei nu doar ca premisă a interpretării, ci și ca posibilă limită și resursă a

creației actoricești. Se urmărește astfel reconsiderarea autenticității scenice ca rezultat al întâlnirii dintre experiență, imaginație și construcție artistică.

Cuvinte cheie: empatie, autenticitate scenică, imaginație afectivă, construcția personajului, experiență umană.

Borrowed Emotion: The Stage Representation of Suffering That Does Not Belong to the Actor

This research aims to investigate the relationship between empathy, imagination and authenticity in the actor's creative process, starting from a fundamental question: to what extent can an actor authentically represent a human experience they have never personally lived through? Theatrical practice involves embodying biographical, emotional and existential experiences that do not necessarily belong to the actor. Suffering, loss, trauma, abandonment and guilt become essential elements in character construction, raising questions about the relationship between personal experience and the ability to represent another person's experience. The paper seeks to distinguish between empathy, identification and affective imagination, examining how these processes contribute to the construction of stage truth. It also questions whether the authenticity of an interpretation depends on reproducing a personal experience or rather on the actor's ability to establish, through artistic means, a credible relationship with an experience beyond their own biography. The research adopts an interdisciplinary perspective at the intersection of theatre theory and practice, philosophy and the psychology of empathy. Furthermore, it opens a discussion on the ethical dimension of representing another person's suffering and the actor's responsibility in the interpretative process. The originality of this approach lies in examining empathy not merely as a prerequisite for acting, but also as a potential boundary and resource of theatrical creation. Thus, the paper seeks to reconsider stage authenticity as the result of an encounter between experience, imagination and artistic construction.

Keywords: empathy, stage authenticity, affective imagination, character construction, theatrical representation, human experience.

Tania Ionescu este doctorandă în cadrul Școlii Doctorale de Muzică și Teatru a Universității de Vest din Timișoara, domeniul Teatru și Artele Spectacolului. A absolvit studiile de licență și masterat în cadrul Facultății de Muzică și Teatru, UVT, obținând rezultate academice de excelență și fiind șefă de promoție la ambele cicluri de studii. Activitatea sa profesională se desfășoară la intersecția dintre arta actorului, muzică și pedagogie artistică. Are o experiență de peste zece ani în domeniul muzicii, participând la competiții naționale și internaționale, unde a obținut premii și distincții. În domeniul teatral, a colaborat cu instituții profesioniste de spectacol, printre care Teatrul Național ,,Mihai Eminescu" din Timișoara, Teatrul Național București, Teatrul Mic, participând la proiecte scenice din repertoriul contemporan. Interesele sale de cercetare vizează procesele de creație actoricească, relația dintre actor și personaj, pedagogia teatrală și mecanismele psihologice implicate în construcția interpretării scenice. taniaionescuuuu16@gmail.com

Tania Ionescu is a PhD candidate at the Doctoral School of Music and Theatre, West University of Timișoara, in the field of Theatre and Performing Arts. She graduated from both Bachelor's and Master's programmes at the Faculty of Music and Theatre, West University of Timișoara, achieving outstanding academic results and graduating as valedictorian at both levels. Her professional activity lies at the intersection of acting, music and artistic education. She has over ten years of experience in vocal training and professional musical performances and has received awards and distinctions at national and international competitions. In the theatrical field, she has collaborated with professional theatre institutions

and private ones, including the National Theatre „Mihai Eminescu", National Theatre Bucharest, Teatrul Mic, taking part in contemporary stage productions. Her research interests include acting processes, the relationship between actor and character, theatre pedagogy and the psychological mechanisms involved in stage performance. taniaionescuuuu16@gmail.com

Drd. Stanca Jabenițan, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Originalitatea în era inteligenței artificiale sau algoritmul creativității

Lucrarea examinează originalitatea în cercetarea teatrală pornind de la o întrebare: ce se schimbă în procesul de creație atunci când o sugestie generată de inteligența artificială devine o regulă de joc? Pornind de la cercetarea doctorală despre transformările procesului creativ în artele performative, propunem să înțelegem originalitatea nu doar ca însușire a rezultatului scenic, ci și ca posibil efect al relațiilor dintre actor, colectiv, material și contextul repetiției. În centrul acestei abordări se află figura actorului-laborator: practicianul care își cercetează propriile alegeri, le pune la încercare și reflectează asupra condițiilor în care acestea devin posibile. Propunem un algoritm creativ în cinci etape: formularea întrebării, introducerea unei perturbări, răspunsul actoricesc, negocierea colectivă și examinarea schimbărilor. Termenul „algoritm" desemnează aici o succesiune explicită de operații, nu o formulă care produce sau măsoară originalitatea. Algoritmul este ilustrat în cadrul unui protocol artistic, printr-un experiment mental construit în jurul monologului Ninei din primul act al piesei *Pescărușul* de Anton Cehov. Exercițiul imaginează trei repetări: o primă repetiție de referință, o reluare cu o regulă(perturbare) care intervine în relația Ninei cu unul dintre spectatorii din piesă și o ultimă repetare, după retragerea regulii (perturbării). Distincția urmărită este cea dintre variația unei soluții de joc și reconfigurarea modului în care actrița ajunge la acea soluție, o verifică și decide dacă o păstrează. Lucrarea nu prezintă rezultate empirice, ci propune o deplasare a privirii: originalitatea nu se află doar în gestul singular sau în opera unică, ci și în spațiile dintre gesturi, în felul în care acestea se nasc unele din altele și în felul în care, artiștii își schimbă propriul mod de lucru.

Cuvinte cheie: originalitate, inteligență artificială, creativitate

Originality in the Age of Artificial Intelligence, or the Algorithm of Creativity

This paper examines originality in theatre research through a central question: what changes in the creative process when a suggestion generated by artificial intelligence becomes a rule for performance? Drawing on doctoral research into transformations of the creative process in the performing arts, we propose understanding originality not only as a quality of the resulting performance but also as a possible effect of the relationships between the actor, the collective, the material, and the rehearsal context. Central to this approach is the figure of the actor-as-laboratory: a practitioner who investigates their own choices, puts them to the test, and reflects on the conditions that make them possible. We propose a five-stage creative algorithm: formulating the question, introducing a disruption, the actor's response, collective negotiation, and examining the changes. Here, "algorithm" denotes an explicit sequence of operations, rather than a formula that produces or measures originality. The algorithm is illustrated within an artistic protocol through a thought experiment centered on Nina's monologue in the first act of Anton Chekhov's *The Seagull*. The exercise envisages three run-throughs: an initial baseline rehearsal, a second run-through with a rule (disruption) that intervenes in Nina's relationship with one of the onstage spectators, and a final run-through after the rule (disruption) has been withdrawn. The distinction under investigation is between varying a performance choice and reconfiguring how the actress arrives at that

choice, tests it, and decides whether to retain it. The paper does not present empirical findings but proposes a shift in perspective: originality resides not only in the singular gesture or the unique artwork, but also in the spaces between gestures, in how they emerge from one another, and in how artists transform their own ways of working.

Keywords: originality, artificial intelligence, creativity

Stanca Jabenițan este actriță, performer și manager cultural, cu o practică ce reunește teatrul independent, proiectele multidisciplinare și lucrul cu vocea. A absolvit specializarea Actorie la Universitatea de Arte din Târgu Mureș, unde a urmat și un masterat în vorbire și limbaj scenic în audiovizual. A lucrat timp de trei ani ca actriță la Teatrul Național Târgu Mureș, în Compania „Liviu Rebreanu", și a colaborat cu Teatrul 74, Teatrul Scena și Teatrul Ariel. Din 2010, a interpretat peste douăzeci de roluri în producții ale unor instituții și companii de teatru din Târgu Mureș și Iași. A lucrat în proiecte de teatru radiofonic în colaborare cu Radio Târgu Mureș și Teatrul Postnațional Interfonic. La Iași, a cofondat Asociația Centrul Multimedia Teatru FiX, inițiativă independentă care a adus împreună actori, dramaturgi, regizori și coregrafi. A dezvoltat și a gestionat proiecte dedicate dramaturgiei contemporane, artiștilor la început de carieră și colectivelor emergente. Activitatea de la FiX a legat dezvoltarea de texte și spectacole noi de organizarea unui spațiu de lucru pentru artiști și de prezentarea producțiilor în fața publicului. În cercetarea doctorală, investighează felul în care inteligența artificială schimbă antrenamentul actoricesc, dramaturgia și creația colectivă în artele spectacolului contemporan. Cercetarea pornește de la întrebări din sala de repetiții: cum se iau deciziile artistice, cum se negociază contribuțiile într-un colectiv și ce se schimbă când sunt introduse instrumente digitale. Parcursul său reunește astfel lucrul pe scenă, construirea contextelor de creație și comunicarea publică a proiectelor culturale. jabenitanstanca@gmail.com

Stanca Jabenițan is an actress, performer, and cultural manager whose practice brings together independent theatre, multidisciplinary projects, and voice work. She graduated in Acting from the University of Arts in Târgu Mureș, where she also pursued a master's degree in speech and stage language for audiovisual media. She spent three years as an actress with the Liviu Rebreanu Company at the National Theatre in Târgu Mureș and collaborated with Teatrul 74, Teatrul Scena, and Teatrul Ariel. Since 2010, she has performed more than twenty roles in productions by theatre institutions and companies in Târgu Mureș and Iași. She has also worked on radio drama projects with Radio Târgu Mureș and Teatrul Postnațional Interfonic. In Iași, she co-founded the Teatru FiX Multimedia Centre Association, an independent initiative that brought together actors, playwrights, directors, and choreographers. She developed and managed projects supporting contemporary playwriting, early-career artists, and emerging collectives. Her work at FiX connected the development of new plays and performances with the practical work of providing artists a space to create and bringing their productions to audiences. Her doctoral research examines how artificial intelligence is changing actor training, dramaturgy, and collective creation in the contemporary performing arts. It begins with questions from the rehearsal room: how artistic decisions are made, how contributions are negotiated within a collective, and what changes when digital tools are introduced. Her work thus spans performing onstage, creating spaces for artistic collaboration, and communicating cultural projects to the public. jabenitanstanca@gmail.com

Drd. Ioana Mărăscu, Universitatea de Vest Timișoara

Originalitatea garantează valoarea artistică? Kant și expunerea personală în creația actorului

Pornind de la reflecțiile lui Immanuel Kant asupra geniului și originalității în Critique of the Power of Judgement, propunerea urmărește să exploreze relația dintre dorința artistului de a crea ceva original, nevoia de autenticitate și folosirea experienței personale ca material artistic. Kant consideră originalitatea o caracteristică esențială a geniului, însă aceasta nu este suficientă, prin ea însăși, pentru a garanta valoarea artistică. În practica actorului, căutarea unei expresii autentice poate conduce la apropierea de propriile trăiri, amintiri și experiențe intime. Totuși, unde se situează limita dintre valorificarea artistică a experienței personale și expunerea excesivă a propriei intimități? Reflecția pornește și de la presiunea exercitată uneori de public, regizori sau mentori asupra actorului de a-și aduce experiențele personale în scenă, de a se expune și de a-și transforma propriile trăiri în material artistic. În acest context, dorința de originalitate și autenticitate poate ajunge să fie confundată cu dezvăluirea autobiografică, iar expunerea personală să fie considerată o garanție a sincerității sau valorii artistice. Din perspectiva experienței practice de actriță și pedagog teatral, textul explorează libertatea actorului de a alege ce experiențe personale utilizează în creație și posibilitatea construirii unei expresii autentice prin observație, imaginație și transformare artistică. Pornind de la ideea lui Kant că originalitatea nu garantează, prin ea însăși, valoarea artistică, discuția urmărește să problematizeze granița dintre autenticitate, originalitate, expunere personală și libertatea creativă a actorului.

Cuvinte cheie: originalitate, Kant, expunere personală

Does Originality Guarantee Artistic Value? Kant and Personal Disclosure in Acting

Starting from Immanuel Kant's reflections on genius and originality in Critique of the Power of Judgement, this paper explores the relationship between the artist's desire to create something original, the need for authenticity, and the use of personal experience as artistic material. Kant considers originality an essential characteristic of genius, yet it is not, in itself, sufficient to guarantee artistic value. In acting, the search for authentic expression may lead performers towards their own emotions, memories and intimate experiences. However, where does the boundary lie between the artistic use of personal experience and the excessive exposure of one's private life? The reflection also considers the pressure sometimes exerted by audiences, directors or mentors on actors to bring their personal experiences onto the stage, to expose themselves and to transform their own emotions into artistic material. In this context, the desire for originality and authenticity may become confused with autobiographical disclosure, while personal exposure may be regarded as a guarantee of sincerity or artistic value. Drawing on my practical experience as an actor and acting teacher, the paper explores the actor's freedom to choose which personal experiences to use in the creative process and the possibility of developing authentic expression through observation, imagination and artistic transformation. Starting from the Kantian idea that originality alone does not guarantee artistic value, the discussion seeks to examine the boundaries between authenticity, originality, personal disclosure and the actor's creative freedom.

Keywords: originality, Kant, personal disclosure

Ioana Mărăscu este actriță, performer, pedagog teatral și artist multidisciplinar, cu un parcurs profesional intersectat de teatru, dans contemporan, performance, pedagogie și producție artistică. Formarea sa artistică și pedagogică s-a realizat în cadrul Universității Hyperion și al Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale" din București, precum și prin programe internaționale de formare, inclusiv School of Theatre

Excellence – The Open Space Acting, Birmingham, UK. În prezent, este doctorandă la Universitatea de Vest din Timișoara, în domeniul Teatru și Artele Spectacolului. A urcat pe scenele Teatrului Național București, Teatrului Evreiesc de Stat, Teatrului Dramaturgilor Români și ale multor teatre independente din București, în proiecte de teatru, teatru-dans și performance, încă din timpul facultății. Activitatea sa include și proiecte cinematografice și de televiziune. Desfășoară activitate pedagogică în domeniul actoriei, predând săptămânal în București și Timișoara și coordonând cursuri și workshopuri dedicate cursanților aflați în formare artistică, axate pe expresivitate, improvizație și mișcare scenică. Explorează, adaptează și dezvoltă constant exerciții, pe care le aplică și le observă în lucrul cu cursanții, reflectând asupra procesului de formare a performerului. Este implicată în management artistic la Teatrul Godot din București, în dezvoltarea proiectelor artistice, producție, comunicare, marketing și promovare. Experiența sa ca actriță, pedagog teatral și în managementul artistic îi oferă perspective diferite asupra procesului teatral, valorificate în practica artistică și cercetare. Interesele sale de cercetare vizează creația actoricească, relația actor-personaj, experiența individuală ca material scenic, conștientizarea actorului și raportul dintre corp, identitate și prezență scenică. marascuioana@gmai.com

Ioana Mărăscu is an actress, performer and acting teacher working across theatre, contemporary dance and performance. She trained at Hyperion University and the National University of Theatre and Film "I.L. Caragiale" in Bucharest, and has also undertaken international training, including at School of Theatre Excellence – The Open Space Acting in Birmingham, UK. She is currently a PhD student at West University of Timișoara, researching Theatre and Performing Arts. She has performed at the National Theatre Bucharest, Jewish State Theatre, Theatre of Romanian Playwrights and a range of independent theatres in Bucharest, in theatre, dance-theatre and performance productions. Her work also includes film and television. Alongside performing, she teaches acting, leading weekly classes in Bucharest and Timișoara, as well as courses and workshops focused on expression, improvisation and movement. Drawing on her own artistic practice, she develops and adapts exercises, exploring them with her students and reflecting on how actors train and work. She also works in artistic management at Godot Theatre in Bucharest, where she is involved in developing projects, production, communications, marketing and promotion. Working as an actor, teacher and arts manager gives her a practical understanding of theatre from several angles, which feeds into her research. Her research interests include the actor's creative process, the relationship between actor and character, personal experience as material for performance, actor awareness, and the relationship between body, identity and stage presence. marascuioana@gmai.com

Drd. Antonia Mihăilescu, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Iluzia epuizării subiectelor lumii și ale vieții

În zilele noastre, presiunea originalității în sfera teatrului și a cercetării doctorale a atins nivelul maxim. Un proaspăt absolvent este pus față în față cu întrebările simple și, simultan, complicate „Despre ce NU s-a scris?" sau „Ce temă NU s-a abordat și cum pot eu inova dacă totul s-a făcut deja?". Vom porni de la simplul fapt că, pentru o cercetare doctorală, este nevoie, în primul rând, de pasiune pentru subiect. La fel este și în cazul unui spectacol, dramaturgul, regizorul, actorul și toți cei implicați au nevoie de o legătură organică și pasiune viscerală cu subiectul. În cazul dramaturgului și regizorului este nevoie ca acest impuls să fie de la început prezent, pe când în cazul actorului se poate dobândi și pe parcurs. În această lucrare vom pune sub lupă ciocnirea dintre dorința de inovare și originalitate și societatea care pare că le-a descoperit deja pe toate. - Cum poate să surprindă un doctorand?

Până unde ajunge originalitatea și de unde începe deraierea de la subiect? De unde-și poate extrage resursele un doctorand care a ales o temă „prea” originală?

Cuvinte cheie: originalitate, inovare, cercetare doctorală

The Illusion That All Subjects of the World and Life Are Spent

Nowadays, the pressure for originality in the spheres of theatre and doctoral research has reached an all-time high. A recent graduate comes face-to-face with questions that are at once simple and complex: "What has NOT been written about?" or "What topic has NOT been tackled, and how can I innovate if everything has already been done?" We will start from the simple fact that doctoral research requires, first and foremost, passion for the subject. The same applies to a theatrical production: the playwright, the director, the actor, and everyone involved need an organic connection and a visceral passion for the subject matter. For the playwright and the director, this impulse must be present from the outset, whereas for the actor, it can also be acquired along the way. In this paper, we will place under a magnifying glass the clash between the desire for innovation and originality and a society that seems to have already discovered everything. – How can a PhD candidate surprise? Where does originality end and where does derailing from the topic begin? Where can a PhD candidate who has chosen a "too" original topic draw their resources from?

Keywords: originality, innovation, doctoral research

Antonia Mihăilescu s-a născut pe 11 decembrie 1999, în Suceava. Este absolventă de regie, master și în prezent doctorandă în cadrul Universității de Arte „George Enescu” Iaşi. A dobândit statul de membră a Casei de Poezie Light of ink, organizator în cadrul Maratonului de Poezie online, al Festivalului Zile şi Seri de Literatură Doinaş SAD și a clubului de lectură Brumaru. În anul 2020 a publicat volumul note din secolul kitsch la editura Tracus Arte, nominalizat în cadrul Premiului Naţional de Poezie Mihai Eminescu − OPUS PRIMUM, a câștigat Premiul Ziarului de Iași și Premiul I la secţiunea Carte publicată la „Porni luceafărului”... mihailescuandraantonia@yahoo.com

Antonia Mihăilescu was born on December 11, 1999, in Suceava. She is a graduate of the master's degree in directing and is currently a doctoral student at the George Enescu University of Arts Iasi. She became a member of the "Light of ink Poetry House", organizer of the Online Poetry Marathon ("Maratonul de Poezie online"), of "Zile și Seri de Literatură DOINAȘ SAD" and of the "Brumaru" Reading Club. In 2020 she published the volume "Note din Secolul Kitsch" published by Tracus Arte, nominated for the National Poetry Prize "Mihai Eminescu - OPUS PRIMUM". She has also won an award from "Ziarul de Iași" and First Prize in the Published Books section of "Porni luceafărului". mihailescuandraantonia@yahoo.com

Drd. Alina Mîndru, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași

Originalitatea în cercetarea teatrală: între obiectivitate și vocea personală

În cercetarea teatrală, originalitatea nu se regăsește doar în noutatea temei, ci și în perspectiva celui care o investighează. Pentru cercetătorul care este, în același timp, practician, anumite subiecte nu reprezintă doar obiecte de studiu, ci fac parte din propriul parcurs profesional, din experiența și expertiza acumulate în timp. Această apropiere influențează atât modul în care sunt selectate, interpretate și expuse informațiile, cât și felul în care discursul este receptat. Experiența nu este un element exterior cercetării, ci o

componentă care ne formează perspectiva și ne modelează raportarea la realitatea investigată. În aceste condiții, se impune o întrebare: este obiectivitatea o formă de originalitate sau mai degrabă o metodă prin care încercăm să ținem sub control subiectivismul? Unele perspective sunt inevitabil legate de ceea ce suntem și de experiențele care ne-au format, indiferent de rigoarea argumentării. Mai mult, o poziționare asumată poate fi percepută drept subiectivism chiar și atunci când se sprijină pe fapte și surse verificabile. Cum ne raportăm, așadar, la originalitate atunci când preocuparea de a nu fi percepuți ca subiectivi riscă să estompeze tocmai contribuția experienței și a vocii personale la cercetare?

Cuvinte cheie: originalitate, obiectivitate, voce personală

Originality in Theatre Research: Between Objectivity and Personal Voice

In theatre research, originality lies not only in the novelty of the subject matter, but also in the perspective from which it is approached. For researchers who are also practitioners, certain subjects are not merely objects of academic inquiry; they are intrinsically connected to their professional trajectories, as well as to the experience and expertise they have developed over time. This proximity shapes not only the selection, interpretation and presentation of information, but also the way in which the research itself is received. Experience is not external to the research process; rather, it informs our perspective and shapes the way we engage with the reality under investigation. This raises an important question: is objectivity itself a form of originality, or is it primarily a means of keeping subjectivity in check? Certain perspectives are inevitably rooted in who we are and in the experiences that have shaped us, regardless of the rigour of our argumentation. Moreover, an explicitly stated position may be perceived as subjective even when it is grounded in facts and verifiable sources. How, then, should we understand originality when the concern about being perceived as subjective risks obscuring precisely the contribution that personal experience and the researcher's own voice can make to the research process?

Keywords: originality, objectivity, personal voice

Alina Emilia Mîndru este actriță și doctorandă a Școlii Doctorale de Teatru din cadrul Universității Naționale de Arte „George Enescu” din Iași. Absolventă a Facultății de Teatru, specializarea Arta Actorului, atât la nivel de licență, cât și de masterat, are o experiență profesională de peste 15 ani în teatru, film și televiziune. Activitatea sa artistică cuprinde atât proiecte teatrale, cât și colaborări în domeniul cinematografiei și al televiziunii. În prezent, cercetarea sa doctorală este dedicată artistului în teatrul independent românesc, dintr-o perspectivă psiho-sociologică. mindru.alina@yahoo.com

Alina Emilia Mîndru is an actress and doctoral researcher at the Doctoral School of Theatre, “George Enescu” National University of Arts in Iași, Romania. She graduated from the Faculty of Theatre, specialising in Acting, where she completed both her undergraduate and master’s studies. With over 15 years of professional experience in theatre, film and television, her artistic career encompasses a diverse range of stage productions and screen projects. Her doctoral research focuses on the independent artist in Romanian theatre, examined from a psycho-sociological perspective. mindru.alina@yahoo.com

Drd. Valentin Mocanu, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași

Tema tezei doctorale ca punct de plecare pentru o cercetare originală

O cercetare în domeniul artei, pe lângă inevitabila ei subiectivitate, se cere a fi originală și, mai ales, să aducă un aport de inovație care poate genera valoare în domeniul cercetat. Acest aspect trebuie sondat și intuit încă din primele gânduri legate de alegerea unei teme doctorale. Ne propunem o discuție despre importanța temei care generează originalitate asupra subiectelor deja studiate de-a lungul istoriei artei, despre importanța unei nișe din care se poate naște această inovație și despre cum un domeniu prea larg de cercetare poate fi, paradoxal, în detrimentul originalității. Considerăm relevant ca alegerea temei să aibă drept criteriu originalitatea, dar și posibilitatea de asociere cu domenii adiacente tezei, care ar putea genera legături nebănuite până la acel punct, precum literatura, știința mișcării corporale, fizica sau alte domenii diverse. Astfel, titlul tezei nu rămâne doar un îndrumător pe parcursul procesului doctoral, ci devine reperul la care revenim pentru a ne poziționa, prin propriile descoperiri, în raport cu cei care au fost interesați de subiectul ales. De aceea, titlul și tema trebuie alese încă din perioada predoctorală astfel încât să permită fructificarea originalității și nu să transforme cercetarea într-un proces în care doctorandul se simte neputincios în fața unor surse deja scrise și discutate până la saturarea temei.
Cuvinte cheie: teza de doctorat, originalitate

The Topic of the Doctoral Thesis as a Starting Point for Original Research

Research in the field of art, beyond its inevitable subjectivity, is expected to be original and, above all, to bring an innovative contribution capable of generating value within the field being investigated. This aspect must be explored and anticipated from the very first considerations involved in choosing a doctoral research topic. We propose a discussion on the importance of a topic that can generate originality in relation to subjects that have already been studied throughout art history, on the importance of identifying a niche from which such innovation may emerge, and on how an overly broad field of research can, paradoxically, work against originality. We consider it relevant that the choice of topic should be guided by originality, as well as by the possibility of establishing connections with fields adjacent to the thesis, which may generate links previously unexplored, such as literature, the science of bodily movement, physics, or other diverse fields. Thus, the title of the thesis does not remain merely a guide throughout the doctoral process, but becomes a reference point to which we return in order to position ourselves, through our own discoveries, in relation to those who have previously been interested in the chosen subject. Therefore, the title and topic should be chosen as early as the pre-doctoral stage, in such a way as to allow originality to be fully developed, rather than turning the research into a process in which the doctoral researcher feels powerless in the face of sources that have already been written and discussed to the point of saturating the subject.
Keywords: doctoral thesis, originality

Sunt **Valentin Mocanu**, actualmente urmez o cercetare doctorală în cadrul Școlii Doctorale de Teatru Iași, având ca temă „Reevaluări ale artei actorului din perspectiva poeziei și a poeticității”. Am finalizat ciclul de studii superioare de licență și master în domeniul teatru, specializarea actorie și îmi doresc o sondare amănunțită a unor teme de interes profesional în domeniul studiat. Sunt pasionat de teatru, literatură și cinema, și caut formule artistice care să le valorifice pe toate trei. Vreau să creez atipic și vreau să explorez o multitudine de posibilități ale artei spectaculare. Sunt într-o perioadă de descoperire a limbajului poetic și îmi acord tot timpul și toată libertatea de care am nevoie în acest proces. mocanuvalentin@yahoo.com

I am **Valentin Mocanu**, currently pursuing doctoral research at the Iași School of Doctoral Studies in Theater, with the topic "Reevaluations of the Actor's Art from the Perspective of Poetry and Poeticity." I have completed my bachelor's and master's studies in theater, specializing in acting, and I seek a thorough exploration of topics of professional interest within the field. I am passionate about theater, literature, and cinema, and I am looking for artistic approaches that can harness all three. I want to create in an unconventional way and I aim to explore a multitude of possibilities within the performing arts. I am in a period of discovering the poetic language, and I grant myself all the time and freedom I need in this process. mocanuvalentin@yahoo.com

Drd. Erica Moldovan, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Corpul care memorează. Originalitatea ca relație în cercetarea teatrală: de la cercetarea asupra Maiei Morgenstern la memorarea multimodală

Comunicarea propusă pornește de la problematica originalității în cercetarea teatrală și de la întrebarea dacă noutatea unei cercetări trebuie să rezide exclusiv în caracterul inedit al obiectului studiat sau poate apărea și din perspectiva cercetătorului, din metodologia utilizată și din relațiile noi construite între teritorii deja cunoscute. Punctul de plecare îl constituie cercetarea mea doctorală dedicată artei actorului și parcursului profesional al Maiei Morgenstern, cu accent pe felul în care instrumentul actoricesc se formează, se adaptează și se transformă în contexte performative diferite. În cadrul acestei cercetări, poziția de cercetător-practician devine relevantă, deoarece experiența mea de actriță, regizor și profesor permite identificarea unor mecanisme actoricești din interiorul practicii, fără ca această experiență să fie însă confundată cu demonstrația științifică. Ipoteza de lucru este aceea că practica devine cercetare în momentul în care este problematizată, contextualizată și pusă în relație cu un cadru teoretic.

Exemplul ales pentru această comunicare provine din subcapitolul dedicat spectacolului *Baltagul*, unde Maia Morgenstern descrie un proces de memorare a textului bazat pe asocieri multiple: kinestezice, vizuale, auditive și afectiv-semantice. Pornind de la această mărturie, comunicarea investighează ideea memorării multimodale și posibilitatea înțelegerii memoriei actorului nu doar ca stocare verbală, ci ca rețea de indicii de recuperare. Un element central al prezentării îl reprezintă formularea potrivit căreia actorul nu memorează exclusiv textul, ci și traseele de acces către text. Pentru a transpune tema originalității și într-o dimensiune practică, comunicarea va include un exercițiu demonstrativ de teorie aplicată. Participanții vor fi invitați să memoreze două texte scurte, primul printr-o strategie liberă, iar al doilea printr-un protocol multimodal bazat pe asocierea textului cu imagine, gest, ritm, senzație corporală și intenție. Exercițiul nu este prezentat ca experiment științific, ci ca demonstrație pedagogică menită să facă vizibil mecanismul prin care informația poate dobândi mai multe căi de recuperare.

Concluzia propusă este că originalitatea în cercetarea teatrală poate funcționa ca fenomen relațional: între mărturia artistului și conceptualizarea academică, între practică și teorie, între experiența profesională și cercetarea științifică. Astfel, noutatea nu presupune neapărat descoperirea unui fenomen complet necunoscut, ci poate consta în formularea unei perspective noi asupra unui mecanism deja existent și în transformarea unei cunoașteri tacite într-una explicită, analizabilă și transmisibilă.

Cuvinte cheie: originalitate, memorare multimodală, Maia Morgenstern

The body that remembers. Originality as a Relational Concept in Theatre Research: From Research on Maia Morgenstern to Multimodal Memorisation

The proposed paper addresses the question of originality in theatre research and examines whether the novelty of a scholarly investigation must reside exclusively in the unprecedented nature of its object of study, or whether it may also emerge from the researcher's perspective, the methodology employed, and the new relationships established between already familiar areas of inquiry. The point of departure is my doctoral research on the actor's art and the professional trajectory of Maia Morgenstern, with particular emphasis on the ways in which the actor's instrument is shaped, adapted, and transformed across different performative contexts. Within this research, the position of the researcher-practitioner becomes particularly relevant, as my own experience as an actress, director, and teacher enables me to identify acting mechanisms from within the practice itself, without conflating such experiential knowledge with scientific demonstration. The working hypothesis is that practice becomes research when it is critically interrogated, contextualised, and brought into relation with a theoretical framework.

The example selected for this paper derives from the subchapter devoted to the production *Baltagul*, in which Maia Morgenstern describes a process of text memorisation based on multiple forms of association: kinaesthetic, visual, auditory, and affective-semantic. Starting from this testimony, the paper explores the concept of multimodal memorisation and the possibility of understanding the actor's memory not merely as verbal storage, but as a network of retrieval cues. A central proposition of the presentation is that the actor does not memorise the text alone, but also the pathways through which the text can be accessed. In order to extend the question of originality into a practical dimension, the paper will also include a demonstrative exercise in applied theory. Participants will be invited to memorise two short texts: the first by using a freely chosen strategy, and the second by following a multimodal protocol based on associating the text with imagery, gesture, rhythm, bodily sensation, and intention. The exercise is not presented as a scientific experiment, but rather as a pedagogical demonstration designed to make visible the mechanism through which information may acquire multiple retrieval pathways.

The proposed conclusion is that originality in theatre research may operate as a relational phenomenon: between the artist's testimony and academic conceptualisation, between practice and theory, and between professional experience and scientific inquiry. From this perspective, novelty does not necessarily require the discovery of an entirely unknown phenomenon; it may also consist in formulating a new perspective on an already existing mechanism and in transforming tacit knowledge into explicit knowledge that can be analysed, articulated, and transmitted.

Keyword: originality, multimodal memorisation, Maia Morgenstern

Erica Ioana Moldovan este actriță, regizor de teatru, dramaturg și cadru didactic, cu o activitate profesională desfășurată în domeniul artelor spectacolului, pedagogiei teatrale și producției culturale. Este absolventă a specializărilor Arta Actorului și Regie de Teatru din cadrul Universității de Arte „George Enescu" din Iași, parcursul său academic incluzând și studii culturale la Universitatea Catolică din Leuven, Belgia. Din 2016 este actriță a Ateneului Național din Iași, instituție în cadrul căreia desfășoară activități de interpretare, regie, asistență de regie și coordonare artistică. Activitatea sa scenică cuprinde roluri din dramaturgia clasică și contemporană, precum și colaborări cu regizori și artiști reprezentativi ai teatrului românesc.

În calitate de regizor și dramaturg, a realizat numeroase producții teatrale în România și în contexte internaționale, îndeosebi în colaborare cu instituții teatrale din Turcia. Experiența sa profesională se extinde în cinematografie și televiziune, unde a activat ca actriță, scenarist, director de casting, producător și regizor de platou. Din 2014 până în 2022 a fost profesor de Arta Actorului la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă" din Iași,

activitatea sa pedagogică fiind confirmată prin numeroase rezultate obținute de elevi la competiții naționale de profil. A coordonat proiecte, ateliere, turnee și echipe artistice, acumulând o experiență semnificativă în management cultural, formare artistică și dezvoltarea proiectelor educaționale. Dimensiunea internațională a activității sale este susținută de participarea în calitate de jurat la festivaluri internaționale de teatru din Egipt, Polonia, Turcia, Georgia, Grecia, Ungaria și Sri Lanka. Parcursul său profesional și academic se situează la intersecția dintre practica artistică, pedagogia teatrală, cercetarea procesului de creație și managementul proiectelor culturale. ericamoldovan@yahoo.com

Erica Ioana Moldovan is an actress, theater director, playwright and teacher, with a professional activity carried out in the field of performing arts, theater pedagogy and cultural production. She is a graduate of the Acting Art and Theater Directing specializations at the "George Enescu" University of Arts in Iași, her academic career also including cultural studies at the Catholic University of Leuven, Belgium. Since 2016, she has been an actress at the National Athenaeum in Iași, an institution where she carries out interpretation, direction, directorial assistance and artistic coordination activities. Her stage activity includes roles in classical and contemporary dramaturgy, as well as collaborations with directors and representative artists of Romanian theater. As a director and playwright, she has produced numerous theatrical productions in Romania and in international contexts, especially in collaboration with theater institutions in Turkey. Her professional experience extends to cinema and television, where she worked as an actress, screenwriter, casting director, producer and set director. From 2014 to 2022 she was a professor of Acting at the "Octav Băncilă" National College of Arts in Iași, her pedagogical activity being confirmed by numerous results obtained by students in national competitions. She has coordinated projects, workshops, tours and artistic teams, accumulating significant experience in cultural management, artistic training and the development of educational projects. The international dimension of her activity is supported by her participation as a juror at international theater festivals in Egypt, Poland, Turkey, Georgia, Greece, Hungary and Sri Lanka. Her professional and academic career is located at the intersection of artistic practice, theater pedagogy, research on the creative process and management of cultural projects. ericamoldovan@yahoo.com

Drd. Renata Müler, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași

Perspective interdisciplinare și transculturale în cercetarea teatrală – valențe ale originalității

Articolul de față își propune să analizeze importanța integrării metodelor și a perspectivelor din mai multe discipline în generarea de expresii artistice sau științifice inovatoare în cercetarea teatrală. Valorificând studii de referință despre interdisciplinaritate, precum cele ale autorilor Julie Thompson Klein, Moti Nissani, Tanya Ausburg și raportându-ne la propriul nostru demers de cercetare abia început, urmărim principalele avantaje ale abordării interdisciplinare în redactarea unui studiu științific original în domeniul teatrului, dar și riscurile, provocările, limitele, care trebuie luate în considerare pentru realizarea unei sinteze coerente între perspective diferite. Totodată, considerăm că transculturalitatea, definită prin „o interconectare externă între culturi, caracterul hibrid, anularea diferenței familiar-străin, determinarea transculturală a indivizilor, decuplarea de la identitatea culturală și națională” (Welsch, 2001), reprezintă o posibilă valență a originalității în cercetare, oferind instrumente noi de interpretare și de analiză. În domeniul cercetării teatrale, întâlnirea și

schimbul real dintre culturi diferite creează un spațiu comun de dialog, în care nu doar cercetătorii, dar și regizorii, artiștii, spectatorii din medii diferite pot construi împreună un univers dramatic nou. Ne propunem să urmărim instrumentele de lucru, direcțiile metodologice esențiale care previn transformarea abordării transculturale într-o compilație superficială de idei sau preluarea și integrarea eronate ale elementelor din alte culturi. Astfel, prin această dublă deschidere metodologică, atât interdisciplinară, cât și transculturală, cercetarea teatrală poate decodifica teme, sensuri și simboluri noi, permițând observarea modului în care tehnicile de joc, corporalitatea actorului, structurile dramaturgice etc. se reconfigurează la intersecția dintre discipline și culturi distincte, oferind autenticitate și relevanță rezultatelor finale.

Cuvinte cheie: originalitate, interdisciplinaritate, transculturalitate

Interdisciplinary and Transcultural Perspectives in Theatrical Research – Valences of Originality

This article aims to analyze the importance of integrating methods and perspectives from multiple disciplines in generating innovative artistic or scientific expressions in theater research. Drawing on seminal studies on interdisciplinarity, such as those by Julie Thompson Klein, Moti Nissani, and Tanya Ausburg, and drawing on our own recently initiated research project, we examine the main advantages of an interdisciplinary approach in writing an original scientific study in the field of theater, as well as the risks, challenges, and limitations that must be taken into account to achieve a coherent synthesis between different perspectives. At the same time, we consider that transculturality – defined as "an external interconnection between cultures, hybridity, the erasure of the distinction between the familiar and the foreign, the transcultural determination of individuals, and a decoupling from cultural and national identity" (Welsch, 2001), represents a potential dimension of originality in research, offering new tools for interpretation and analysis. In the field of theater research, the encounter and genuine exchange between different cultures create a shared space for dialogue, in which not only researchers but also directors, artists, and audiences from different backgrounds can jointly construct a new dramatic universe. We aim to examine the essential methodological approaches that prevent the transcultural approach from becoming a superficial compilation of ideas or the erroneous adoption and integration of elements from other cultures. Thus, through this dual methodological approach – both interdisciplinary and transcultural – theater research can decode new themes, meanings, and symbols, allowing us to observe how acting techniques, the actor's physicality, dramaturgical structures, and so on are reconfigured at the intersection of distinct disciplines and cultures, thereby lending authenticity and relevance to the final results.

Keywords: originality, interdisciplinarity, transdisciplinarity

Renata Müler a finalizat studiile de licență la Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, specializarea *Literatură universală și comparată – Limba germană*, a absolvit masteratul de *Literatură universală și comparată* (2023) și masteratul de *Cultură germană în context european* (2025) din cadrul aceleiași Universități, iar, în prezent, este doctorandă în anul I în cadrul Școlii Doctorale de Teatru a Universității Naționale de Arte „George Enescu" din Iași. Proiectul său doctoral se intitulează *Modalități de reprezentare si deconstrucție a memoriei traumatice în teatrul contemporan din spațiul românesc și germanofon* și își propune să cerceteze, să descrie și să analizeze practicile scenice din secolul XXI care transformă teatrul dintr-un spațiu de reprezentare fictivă într-un laborator istoric și social, cum modifică dispozitivele performative contemporane funcția actorului și a spectatorului și care sunt convergentele metodologice și divergențele socio-instituționale

dintre spațiul românesc și germanofon în abordarea memoriei traumatice. renatapaula17@yahoo.com

Renata Müler earned her bachelor's degree from the Faculty of Letters at "Alexandru Ioan Cuza" University in Iași, majoring in *Comparative Literature – German Language*. She earned a master's degree in *Comparative Literature* (2023) and a master's degree in *German Culture in a European Context* (2025) from the same university, and is currently a first-year doctoral student at the Doctoral School of Theater at the "George Enescu" National University of the Arts in Iași. Her doctoral project is titled *Modalities of Representation and Deconstruction of Traumatic Memory in Contemporary Theater in the Romanian and German-Speaking Spaces* and aims to investigate, describe, and analyze 21st-century theatrical practices that transform the theater from a space of fictional representation into a historical and social laboratory, how contemporary performative devices alter the roles of the actor and the audience, and what methodological convergences and socio-institutional divergences exist between the Romanian and German-speaking contexts in their approaches to traumatic memory. renatapaula17@yahoo.com

Drd. Andreea Nechita, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Între noutate și contribuție: reflecții asupra originalității în studiile teatrale

Originalitatea reprezintă un criteriu fundamental al cercetării științifice, însă în studiile teatrale definirea și evaluarea sa ridică provocări specifice. Situat la intersecția dintre textul dramatic, reprezentația scenică, corporalitate și contextul cultural, teatrul constituie un obiect de studiu complex și aflat într-o continuă transformare, ceea ce impune reconsiderarea criteriilor prin care este apreciată contribuția unei cercetări. Dezbaterile privind originalitatea în cercetarea teatrală se concentrează adesea asupra caracterului inedit al temei investigate, fără a oferi un model coerent de evaluare a contribuției științifice. Pornind de la distincția dintre noutate, originalitate și contribuție științifică, aceasta nu reprezintă o proprietate intrinsecă a subiectului investigat, ci rezultatul unui demers critic capabil să genereze perspective noi asupra unor fenomene cunoscute sau insuficient explorate. Totodată, statutul originalității într-un context academic marcat de accesul extins la informație și de dezvoltarea instrumentelor bazate pe inteligență artificială, evidențiază faptul că valoarea cercetării se deplasează tot mai mult către formularea problemelor, construcția argumentării și integrarea critică a cunoașterii.

Cuvinte cheie: noutate și contribuție, originalitate

Between Novelty and Contribution: Reflctions on Originality in Theatre Studies

Originality is a fundamental criterion of scientific research, but in theatre studies its definition and evaluation raise specific challenges. Situated at the intersection of dramatic text, stage performance, corporeality and cultural context, theatre is a complex and constantly changing object of study, which requires reconsideration of the criteria by which the contribution of a research is assessed.

Debates on originality in theatre research often focus on the novel character of the investigated topic, without offering a coherent model for evaluating the scientific contribution. Starting from the distinction between novelty, originality and scientific contribution, this does not represent an intrinsic property of the investigated subject, but the result of a critical approach capable of generating new perspectives on known or insufficiently explored phenomena. At the same time, the status of originality in an academic

context marked by expanded access to information and the development of tools based on artificial intelligence, highlights the fact that the value of research is increasingly shifting towards the formulation of problems, the construction of arguments, and the critical integration of knowledge.

Keywords: novelty and contribution, originality

Sunt **Andreea Nechita**, absolventă a Facultății de Teatru, specializarea Actorie, din cadrul Universității Naționale de Arte „George Enescu" din Iași, unde am urmat și programul de masterat în Artele Spectacolului. Parcursul meu artistic și academic este definit de interesul constant pentru raportul dintre actor, text și contextul social în care teatrul prinde viață. În cadrul studiilor doctorale, cercetarea mea se concentrează asupra evoluției personajului feminin în textele lui Matei Vișniec**,** urmărind felul în care reprezentările feminine reflectă transformările societății contemporane și diversificarea formelor de expresie scenică. Analiza își propune să surprindă complexitatea psihologică și simbolică a acestor personaje, modul în care ele structurează universul dramatic și felul în care pun în dialog teme esențiale precum identitatea, libertatea și condiția umană. andreea_nechita28@yahoo.com

I am **Andreea Nechita**, a graduate of the Faculty of Theatre, specializing in Acting, at the National University of Arts "George Enescu" in Iași, where I also followed the master's program in Performing Arts. My artistic and academic path is defined by a constant interest in the relationship between actor, text and the social context in which theatre comes to life. As part of my doctoral studies, my research focuses on the evolution of the female character in Matei Vișniec's texts, following the way in which female representations reflect the transformations of contemporary society and the diversification of forms of stage expression. The analysis aims to capture the psychological and symbolic complexity of these characters, the way in which they structure the dramatic universe and the way in which they bring into dialogue essential themes such as identity, freedom and the human condition. andreea_nechita28@yahoo.com

Drd. Tudor Nicorici, Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj-Napoca

Originalitatea ca efect al necesității

Cercetarea mea doctorală vizează impactul pozitiv pe care apartenența la o comunitate teatrală, cu precădere în rândurile spectatorilor, îl poate avea asupra sănătății umane. Formulată în anii 2010, Teoria *Social Cure* explică mecanismele prin care identificarea cu un grup social determină acest tip de efect care a fost ulterior validat printr-o multitudine de studii empirice. În relație cu domeniul artistic, însă, teoria nu a fost aplicată decât cu puține excepții, iar acestea preponderent în cazul corurilor, motiv pentru care am considerat oportună și chiar necesară conjugarea cu fenomenul teatral. Oportunitatea derivă din formula canonică (încă foarte populară) a spectacolului teatral, în care în sală există mereu un grup de spectatori; experiența este în mod deosebit una colectivă, influențată de prezența altor persoane în jur. Grupul are potențialul de a se forma, iar ceea ce lipsește este doar mecanismul declanșator prin care membrii să se identifice cu acesta. Altfel, necesitatea decurge din fragilitatea instituțiilor teatrale (vezi cazul recent al Teatrului din Focșani și nu numai), din prevalența unor tulburări afective în rândul populației locale (tulburări anxioase – între 5 și 7% din populație, tulburări depresive – 2-4%) ș.a. Totodată, popularizarea conceptului de comunitate teatrală (vezi comunitatea online pe grupul de Facebook *Mergem la teatru* sau comunitatea de spectatori a Teatrului Masca) obligă la o analiză care deocamdată pare că lipsește. Astfel, în planul cercetării mele, consider că originalitatea stă,

pe de o parte, în intersecția dintre cele două domenii – teatrul și psihologia socială, iar, pe de altă parte, în răspunsul pe care îl poate oferi nevoilor identificare în societate și în spațiul profesional teatral.

Cuvinte cheie: originalitate, social cure, psihologie socială

Title: Originality as an Effect of Necessity

My doctoral research examines the positive impact that belonging to a theatrical community, specifically among the audience, can have on human health. Formulated in the 2010s, the Social Cure Theory explains the mechanisms by which identification with a social group produces this effect, a premise subsequently validated by a multitude of empirical studies. In the artistic realm, however, this theory has been applied only in a few instances, mostly involving choirs, which is why I deemed it both appropriate and necessary to connect it with the theatrical phenomenon. The appropriateness stems from the canonical (and still highly popular) format of theatrical performance, which inherently involves a group of spectators in the auditorium; the experience is distinctly collective, shaped by the presence of others. The potential for a group to form is already there; all that is missing is the catalyst that enables individuals to identify with that group. Furthermore, the necessity arises from the fragility of theatrical institutions (as seen in the recent case of the Focșani Theater, among others) and the prevalence of affective disorders within the local population (anxiety disorders affecting 5–7% of the population; depressive disorders affecting 2–4%), among other factors. At the same time, the growing popularity of the concept of a "theatrical community" (such as the online community found in the "Mergem la teatru" Facebook group, translated „Let's Go to the Theater", or the audience community surrounding the Masca Theater in Bucharest) calls for an analysis that, as of now, appears to be lacking. Thus, in the context of my research, I consider that its originality lies, on the one hand, in the intersection of the two fields, theatre and social psychology, and, on the other, in the response it can offer to the needs identified within society and the professional theatre sphere.

Keywords: originality, social cure, social psychology

Tudor Nicorici este un practician de teatru, absolvent al UBB Cluj-Napoca (licență, Regie de teatru, 2021) și al UNATC București (master, Lighting și sound design, 2023). În 2024 a început o cercetare doctorală (în cadrul UBB Cluj-Napoca) privind necesitatea creării și dezvoltării comunităților de spectatori și impactul pe care apartenența la o structură de acest fel îl are asupra sănătății. Prin aceasta își propune și să elaboreze un ghid de construcție comunitară în contextul specific al teatrului. În plan artistic, a făcut parte din echipele mai multor proiecte teatrale în calitate de regizor, lighting sau sound designer în teatre de stat sau spații independente din București, Iași, Galați, Brăila și Piatra Neamț. Tudor este interesat de practicile colaborative prin care artiștii intră în dialog și dezvoltă dramaturgii complementare care se potențează. Totodată, este conștient de faptul că poveștile pe care le spunem reflectă adesea și un discurs politic și că în tandem cu dimensiunea estetică a unui spectacol, autorii trebuie să fie conștienți și de mesajul politic implicit sau explicit comunicat prin spectacol. tudor_nicorici@yahoo.com

Tudor Nicorici is a theatre practitioner who holds a bachelor's degree in Theatre Directing from UBB Cluj-Napoca (2021) and a master's degree in Lighting and Sound Design from UNATC Bucharest (2023). In 2024, he began doctoral research at UBB Cluj-Napoca, focusing on the necessity of creating and developing spectator communities, as well as the impact that belonging to such a structure has on human health. Through this work, he also aims to develop a guide for community-building within the specific context of theatre. Artistically, he has contributed to various theatre projects as a director, lighting designer, or sound designer, in both state-run theatres and independent venues across Bucharest, Iași, Galați, Brăila, and Piatra Neamț. Tudor is interested in collaborative practices that foster dialogue among artists, leading to the development of complementary, mutually reinforcing dramaturgies. Furthermore, he recognizes that the stories we tell often reflect a political discourse; he believes that, alongside the aesthetic dimension of a production, creators must remain mindful of the political message -whether implicit or explicit- conveyed through the performance. tudor_nicorici@yahoo.com

Drd. Maria Niță, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Originalitatea nu vine cu instrucțiuni

Am început doctoratul despre Fani Tardini întrebându-mă ce aș mai putea spune despre actrița al cărei nume îl poartă teatrul din Galați. Pe măsură ce am încercat să înțeleg cum își conducea trupa, întrebarea mea s-a schimbat. Ce însemna, pentru ea, să poată reveni în fața aceluiași public, stagiune după stagiune? Am găsit puține mărturii despre felul în care publicul gălățean îi aștepta trupa, așa că îmi propun să caut în cronicile locale ecouri ale revenirilor ei pe scenă. Cu timpul, am început să privesc această lipsă altfel. În loc să o ascund, am încercat să înțeleg de ce există și ce întrebări îmi permite să formulez. Am căutat indicii în practici teatrale, în experiențe și în felul în care oamenii înțeleg diferit aceeași situație scenică. Nu toate încercările au dus la un răspuns, dar fiecare m-a obligat să fiu mai atentă la ceea ce afirm. Uneori a fost frustrant, alteori surprinzător, dar tocmai această nesiguranță m-a făcut să caut mai atent. Pentru mine, originalitatea nu a apărut din dorința de a inventa ceva spectaculos. A apărut din încăpățânarea de a continua, de a compara idei și de a avea curajul să propun o perspectivă proprie, fără să confund interpretarea personală cu un adevăr demonstrat. Astăzi cred că o cercetare originală nu este neapărat cea care promite o revoluție. Poate fi și cea care observă un detaliu trecut cu vederea, pune o întrebare incomodă sau deschide un dialog nou. Aceasta este povestea mea: am pornit de la prea puține răspunsuri și am descoperit cât de importante sunt întrebările bine puse.

Cuvinte cheie: originalitate, Fani Tardini

Originality Comes Without Instructions

I began my doctoral research on Fani Tardini wondering what more I could say about the actress whose name the theatre in Galați bears. As I tried to understand how she ran her company, my question changed. What did it mean to her to be able to return to the same audience season after season? I have found few accounts of how audiences in Galați anticipated her company's return, so I plan to look through local theatre reviews for a sense of how people responded when she took the stage again. Over time, I began to see this gap differently. Instead of glossing over it, I tried to understand why it was there and what questions it allowed me to ask. I looked for clues in theatre practice, in people's experiences and in the different ways they make sense of the same situation on stage. Some of my attempts left me without an answer, but each one made me more careful about the claims I make. At times I felt frustrated, at others surprised. It was that uncertainty that made me look

more closely. For me, originality grew out of something other than the desire to invent something spectacular. It came from being persistent enough to keep going, comparing ideas and finding the courage to offer a perspective of my own while recognising the difference between my interpretation and what I could actually demonstrate. I now believe that research can be original without promising a revolution. It can bring an overlooked detail to light, ask an uncomfortable question or open up a new conversation. That has been my own experience. I started with too few answers and came to realise how much a well-framed question matters.

Keywords: originality, Fani Tardini

Maria Niță (n.1998) este actriță angajată a Teatrului Dramatic „Fani Tardini” și doctorandă la Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași. Formarea sa profesională a început la UNATC „I.L. Caragiale”, Secția Arta Actorului (2018–2021), fiind continuată prin studiile de masterat la Facultatea de Arte din cadrul Universității „Dunărea de Jos” din Galați. Printre spectacolele importante în care a jucat se numără: Spit în „Fete Dure” (regia: Diana Mititelu), Lucietta în „Bădăranii” (regia: Cristian Gheorghe), Veta în „O noapte furtunoasă” (regia: Radu Horghidan), Simona în „BUJOR” (regia: Leta Popescu), Reagen în „Fantoma” (regia: Ana Maria Țîrlea și Tudor Licu), Caterina Cavalieri în „Amadeus” (regia: Cătălin Vasiliu) și Luiza în „Răpirea” (regia: Eugen Făt). A participat, de asemenea, în producții precum „Pahărelul cu nectar”, „Andrei” și „Zmeie, basme și fantasme” (regia: Lari Giorgescu), la Teatrul pentru Copii și Tineret „Gulliver”. În zona dramaturgiei clasice și contemporane, a interpretat personaje precum Gertrude și Desdemona în „Othello”, Winnie în „Transport de femei” și Wanda în „Gaițele”. Activitatea sa artistică este completată de colaborări cu Fundația Culturală Phoenix, proiecte independente, momente muzicale și spectacole adresate publicului tânăr. Parcursul său profesional este susținut și de preocuparea constantă pentru perfecționare, prin participarea la ateliere coordonate de profesioniști precum Adrian Titieni, Miklos Bács și Dragoș Alexandru Mușoiu. maariaaanita1@gmail.com

Born in 1998, **Maria Niță** is a member of the acting company at the Fani Tardini Drama Theatre and a doctoral student at the George Enescu National University of Arts in Iași. She trained in acting at the I. L. Caragiale National University of Theatre and Film (UNATC) from 2018 to 2021, then pursued a master’s degree at the Faculty of Arts at Dunărea de Jos University of Galați. Her stage credits include Spit in *Fete Dure* (directed by Diana Mititelu), Lucietta in *Bădăranii* (Cristian Gheorghe), Veta in *O noapte furtunoasă* (Radu Horghidan), Simona in *BUJOR* (Leta Popescu), Regan in *Fantoma* (Ana Maria Țîrlea and Tudor Licu), Caterina Cavalieri in *Amadeus* (Cătălin Vasiliu) and Luiza in *Răpirea* (Eugen Făt). At the Gulliver Theatre for Children and Young People, she also appeared in *Pahărelul cu nectar*, *Andrei* and *Zmeie, basme și fantasme*, directed by Lari Giorgescu. Her roles in classical and contemporary drama include Gertrude, Desdemona in *Othello*, Winnie in *Transport de femei* and Wanda in *Gaițele*. Alongside her work with the company, she has collaborated with the Phoenix Cultural Foundation, taken part in independent projects and performed in musical numbers and productions for young audiences. She continues to develop her craft through workshops led by theatre practitioners including Adrian Titieni, Miklos Bács and Dragoș Alexandru Mușoiu. maariaaanita1@gmail.com

Drd. Elena Isabela Cioată (căs. Oniche), Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași

Premisele creativității

Triada creativitate, adaptabilitate și reziliență poate fi considerată ca un cadru definitoriu pentru psihologia artistului. A vorbi despre profilul psihologic al artistului nu înseamnă a formula o tipologie rigidă sau a reduce creația la trăsături individuale. În contextul analizei noastre, profilul psihologic este înțeles ca ansamblu de dispoziții, capacități și mecanisme prin care artistul se raportează la sine, la procesul de creație și la realitatea profesională. Accentul nu cade pe diagnostic, ci pe dinamica devenirii. Artistul din teatru utilizează în munca sa instrumente de o sensibilitate aparte: corp, voce, emoție, memorie, imaginație, atenție, prezență. Spre deosebire de alte profesii, în care instrumentul de lucru poate fi separat de persoană, în teatru instrumentul este adesea chiar persoana artistului. Actorul își organizează corpul și afectele; regizorul își transformă viziunea în relații scenice; păpușarul transferă energie și intenție unui obiect. În toate aceste cazuri, creația implică o expunere a sinelui. Această expunere produce o vulnerabilitate specifică. Eșecul artistic poate fi resimțit nu doar ca nereușită profesională, ci ca atingere adusă identității. Refuzul, lipsa distribuțiilor, critica, competiția sau absența recunoașterii pot afecta felul în care artistul se percepe. De aceea, profilul psihologic al artistului trebuie analizat în legătură cu mecanismele de protecție, adaptare și reconstrucție. Premisele preliminare indică trei concepte utile: creativitatea și gândirea laterală, adaptabilitatea și reziliența. Aceste concepte nu sunt simple calități morale, ci resurse de orientare într-un câmp profesional instabil. Ele permit artistului să transforme situațiile dificile în posibilități de lucru, de învățare și de reformulare a propriului traseu.

Cuvinte cheie: psihologia artistului, creativitate, gândire laterală, adaptabilitate, reziliență, vulnerabilitate.

The Premises of Creativity

The triad of creativity, adaptability and resilience can be seen as a defining framework for understanding the artist's psychology. Discussing the artist's psychological profile does not mean establishing a rigid typology or reducing artistic creation to individual traits. In this analysis, the psychological profile is understood as a set of dispositions, capacities and mechanisms through which artists relate to themselves, to the creative process and to the realities of their profession. The focus is not on diagnosis, but on the dynamics of becoming.
Theatre artists work with unusually sensitive instruments: the body, voice, emotion, memory, imagination, attention and presence. Unlike in many other professions, where the tool of the trade can be separated from the person, in theatre the artist is often the instrument. The actor shapes their body and emotions; the director transforms a vision into relationships on stage; the puppeteer invests an object with energy and intention. In each case, the creative process entails a degree of self-exposure. This exposure gives rise to a particular kind of vulnerability. Artistic failure may be experienced not only as a professional setback, but also as a blow to one's sense of identity. Rejection, a lack of casting opportunities, criticism, competition or an absence of recognition can affect how artists see themselves. For this reason, the artist's psychological profile should be examined in relation to the mechanisms of self-protection, adaptation and reconstruction. The initial premises point to three useful concepts: creativity and lateral thinking, adaptability, and resilience. These are not simply personal virtues, but resources for navigating an unstable professional field. They enable artists to turn difficult circumstances into opportunities for work and learning, and to reconsider the course of their professional journey.

Keywords: artist's psychology, creativity, lateral thinking, adaptability, resilience, artistic vulnerability.

Elena-Isabela Oniche este manager de proiect și promotoare a inițiativelor culturale și comunitare. A absolvit Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu" din Vaslui și Facultatea de

Administrație Publică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, profilul Științe Administrative, în 2004. În 2007 a absolvit masterul în Contabilitate și Audit. În perioada 2021–2024 a urmat cursurile de Teatrologie – Management Cultural la Facultatea de Teatru a Universității Naționale de Arte „George Enescu” din Iași. Din octombrie 2024 este doctorandă la UNAGE, unde elaborează teza „Cariere teatrale – reflectări în imaginar și realitate (determinante și variabile)”, sub coordonarea doamnei prof. univ. dr. Anca Doina Ciobotaru. Este președintă a Asociației Dialog pentru Dezvoltare din 2007 și vicepreședintă a Asociației ART – Meșteșugurile Prutului din 2023. Experiența sa cuprinde proiecte educaționale și culturale precum „Reading to Learn” și „ART – Afaceri prin renașterea tradițiilor”, în care a contribuit în roluri de management financiar, precum și inițiative de teatru aplicat și educație prin artă. În 2025, a fost implicată în proiectul interinstituțional „Dialoguri despre viață” și în atelierul „Recunoaște Emoția – ECO TEATRU”, desfășurate în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași și UNAGE. S-a implicat în organizarea unor manifestări dedicate patrimoniului și meșteșugurilor tradiționale, între care „Micii Meșteri din Copou”, „Meșteri și meșteșuguri tradiționale din Moldova”, Târgul de Crăciun al Meșterilor Populari și „Mărțișor – Simbol și Tradiție”. A contribuit și la proiecte culturale și educaționale pentru tineri, precum „Uși Deschise Viitorilor Artiști” 2024, 2026, 2026, „Cool e să citești” și „Impro Arena – liceenii pe scenă”. În 2026, a fost implicată în organizarea expoziției colective de pictură cu participare transfrontalieră „Linii în dialog”- iulie-august 2026. isabela81_ro@yahoo.com

Elena-Isabela Oniche is a project manager whose work focuses on cultural and community initiatives. She graduated from “Mihail Kogălniceanu” Theoretical High School in Vaslui and, in 2004, earned a degree in Administrative Sciences from the Faculty of Public Administration at “Alexandru Ioan Cuza” University of Iași. In 2007, she completed a master’s degree in Accounting and Auditing. From 2021 to 2024, she studied Theatre Studies, specialising in Cultural Management, at the Faculty of Theatre of “George Enescu” National University of Arts in Iași. Since October 2024, she has been a doctoral candidate at the same university. Her doctoral research, conducted under the supervision of Professor Anca Doina Ciobotaru, is titled “Theatrical Careers: Reflections in the Imaginary and Reality (Determinants and Variables).” Since 2007, Oniche has served as President of Asociația Dialog pentru Dezvoltare (Dialogue for Development Association), and since 2023 as Vice-President of Asociația ART – Meșteșugurile Prutului. Her experience includes financial management roles in educational and cultural projects such as “Reading to Learn” and “ART – Business through the Revival of Traditions,” as well as work on applied theatre and arts education initiatives. In 2025, she contributed to the inter-institutional project “Dialogues about Life” and the “Recognise the Emotion – ECO THEATRE” workshop, organised in partnership with the “Gh. Asachi” County Library of Iași and UNAGE. Her cultural work also includes the organisation of events promoting cultural heritage and traditional crafts, such as “The Little Masters of Copou,” “Craftspeople and Traditional Crafts of Moldova,” the Christmas Fair of Folk Craftspeople, and “Mărțișor – Symbol and Tradition.” She has contributed to cultural and educational projects for young people, including “Open Doors to Future Artists,” “Cool to Read,” and “Improv Arena – High School Students on Stage.” In July and August 2026, she was involved in organising “Lines in Dialogue,” a cross-border collective painting exhibition. isabela81_ro@yahoo.com

Drd. Elena Popa, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași

Neliniștea ca sursă a originalității

Firește că totul s-a spus deja iar originalitate e doar punctul propriu, perspectivă personală din care privim o temă, un subiect, o realitate, un fapt. Acest *punct de stație,* dacă e să folosim o expresie din fotografie vorbește despre calitatea ta de artist de **filtru** al evenimentului. Și de capacitatea ta de remodela și restitui privitorului un fapt, posibil observat de toți, dar care prin acțiunea ta reflexivă și emoțională capătă valențe noi. Originalitatea nu ar trebui să fie o caznă ci un rezultat firesc și ușor. Respectarea intuiției personale și curajul asumării corecte a ecourilor interpretative sunt, cred principalele căi de acces la o viziune personală consistentă asupra unui subiect, asupra unei teme. Cred că *frumusețea* unei cercetări poate, parțial, submina *utilitatea* ei iar acest aspect mă preocupă într-un sens aparte. Am resimțit pe parcursul celor doi ani de cercetare doctorală și am și încercat să mă apăr de tentația *îndrăgostirii* de propriile descoperiri și idei care, poate, mă defineau mai mult intelectual și emoțional pe mine, artistul, dar care puteau pune în umbră scopul mare și mult mai important care e tema cercetării. Găsirea acestui echilibru este, de asemenea, o marcă a originalității. Să poți fi deopotrivă implicat și detașat de propriile idei. Contextele interdisciplinare în artele spectacolului au fost și sunt, cred, terenul cel mai prielnic pentru originalitate. Schimbul și dialogul permanent dintre arte nu poate genera decât inovație și corijarea reflexelor și automatismelor. Reîmprospătare mijloacelor de lucru și deschiderea spre căi noi de analiză și expresie au loc în astfel de contexte artistice. Originalitate, însă, nu ar trebui să fie un imperativ ci o consecință simplă a unui punct de vedere. Ea cred că se naște din preocupare autentică și un cumul de experiențe care obligă la formularea unui răspuns personal față de tema, subiectul respectiv.

Cuvinte cheie: neliniște artistică, originalitate, compoziție

Restlessness as a Source of Originality

Of course, everything has already been said, and originality is merely the individual standpoint, the personal perspective from which we look at a theme, a subject, a reality, or an event. This vantage point, to borrow an expression from photography, speaks to your quality as an artist—as a filter through which an event is perceived. It also reflects your ability to reshape and present to the viewer something that may have been observed by everyone, but which, through your reflective and emotional engagement, acquires new meanings and dimensions. Originality should not be a struggle, but rather a natural and effortless outcome. Respecting one's personal intuition and having the courage to embrace the interpretative echoes that emerge from it are, I believe, the main paths towards developing a consistent personal vision of a subject or a theme. I believe that the beauty of a research project can, to some extent, undermine its usefulness, and this is an aspect that concerns me in a particular way. Throughout my two years of doctoral research, I became aware of—and tried to guard myself against—the temptation to fall in love with my own discoveries and ideas, which perhaps defined me more as an individual, intellectually and emotionally, as an artist, but which could also overshadow the broader and far more important purpose: the subject of the research itself. Finding this balance is, in itself, another mark of originality: being able to remain both engaged with and detached from one's own ideas. I believe that interdisciplinary contexts within the performing arts have been, and continue to be, the most fertile ground for originality. The constant exchange and dialogue between different art forms can only generate innovation and help correct ingrained reflexes and automatisms. It is within such artistic contexts that working methods are renewed and new paths of analysis and expression become possible. Originality, however, should not be an imperative, but rather a simple consequence of having a point of view. I believe it emerges from genuine commitment and an accumulation of experiences that compel us to formulate a personal response to the theme or subject in question.

Keywords: artistic restlessness, originality, composition

Mă numesc **Elena Popa** și sunt actriță la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț. Am terminat actorie la Cluj la Universitatea Babeș Bolyai in 2001 la clasa domnului Marius Bodochi. Am fost încă din timpul facultății angajată în Teatrul Andrei Mureșanu din Sfântu Gheorghe unde am continuat să lucrez cu Radu Afrim cu care colaboram deja din anii studenției. Mă consider un actor format și modelat enorm atât profesional cât și intelectual de cele 16 spectacole lucrate împreună cu Radu Afrim, atât în facultate cât și la teatrele din Sfântu Gheorghe sau Ploiești unde am fost angajată. Atât în preajma lui Radu Afrim cât și a altor regizori ca Alexandru Dabija, Cristi Ban, Catinca Drăgănescu sau Andrei Măjeri am studiat și exersat forme libere de teatralitate și expresii scenice, modalități de gândire teatrală care au generat roluri de compoziție care trebuiau să susțină lumi scenice aparte, atent construite și care, de fiecare dată, nu au avut ca scop simpla relatare a unui segment de viață, ci rafinarea și valorificarea lui pentru un scop mai înalt, as spune, și anume, interpretarea lui. Ca și în alte arte, muzică, pictură, arta compoziției teatrale este, după părerea mea, în strânsă legătură cu acest concept al interpretării. Îmi propun, astfel, o incursiune și un studiu al compoziției și în muzică și în film, arte care influențează plenar artă teatrală, atât ca surse de inspirație, ca suport, cât și ca model structural. Nu întâmplător se poate afirma despre un spectacol reușit sau despre un rol impresionant că a funcționat ca o arie, ca o simfonie sau că a avut un ritm perfect, sau un crescendo fantastic. Iar aceste comparații nu sunt niște ornamentații lingvistice doar, uneori, ci au valoarea unui barometru just de analiza. Arta interpretează viața, o observă, o compune sau recompune pentru a o restitui umanității in forme sau variante noi și îmbogățite de sensuri și dimensiuni nebănuite. A compune presupune, după părerea mea, nu doar un proces de observație și de imitație ci și trecerea prin filtrul personal și, deci, modificarea obiectului contemplat. Ca actor am lucrat și am construit mereu in prezența multor surse de inspirație alternative, care nu făceau neapărat parte din proiectul propriu zis. Mă refer la lecturi, imagini culturale, muzici, analogii și rezonanțe cu alte produse artistice pe care memoria le dislocă automat sub influența demersului artistic care începe. Îmi doresc ca, mai ales, printr-un exercițiu de autoanaliză a propriilor experiențe scenice, să încerc să dezvolt o posibila metodă de elaborare a rolului de compoziție în teatru dar și detectarea mecanismelor de compoziție în rol, gestionarea și dirijarea instrumentelor actoricești proprii, tipul aparte de antrenament fizic, intelectual și psiho-emoțional care trebuie practicat. elenapopa.4789@gmail.com

My name **is Elena Popa** and I am an actress at the Theatre of Youth in Piatra Neamț. I finished acting studies in Cluj at Babeș Bolyai University in 2001 in the class of Mr. Marius Bodochi. I was employed in the Andrei Mureșanu Theater in Sfântu Gheorghe, where I continued to work with Radu Afrim, with whom I had already collaborated since my student years. I consider myself an actor who has been enormously formed and shaped both professionally and intellectually by the 16 shows I worked on together with Radu Afrim, both in college and at the theaters in Sfântu Gheorghe or Ploiesti where I was employed. Both around Radu Afrim and other directors such as Alexandru Dabija, Cristi Ban, Catinca Drăgănescu or Andrei Măjeri, I studied and practiced free forms of theatricality and scenic expressions, ways of theatrical thinking that generated compositional roles that had to support worlds special scenes, carefully constructed and which, each time, did not aim to simply recount a segment of life, but to refine and capitalize on it for a higher purpose, I would say, namely, his interpretation. As in other arts, music, painting, the art of theatrical composition is, in my opinion, closely related to this concept of interpretation. I thus propose a foray into and study of composition in both music and film, arts that influence full theatrical art, both as sources of inspiration, as a support and as a structural model. It is not by chance that one can say about a successful performance or about an impressive role that it worked like an aria,

like a symphony or that it had a perfect rhythm , or a fantastic crescendo. And these comparisons are not just linguistic ornaments, sometimes, but have the value of a fair barometer for analysis. Art interprets life, observes it, composes or recomposes it in order to give it back to humanity in new forms or variants and enriched by unsuspected meanings and dimensions.

To compose involves, in my opinion, not only a process of observation and imitation, but also passing through the personal filter and, therefore, modifying the contemplated object. As an actor I always worked and built in the presence of many alternative sources of inspiration, which were not necessarily part of the actual project. I mean readings, cultural images, music, analogies and resonances with other artistic products that memory automatically dislocates under the influence of the artistic endeavor that begins. I want, above all, through an exercise of self-analysis of my own stage experiences, to try to develop a possible method of developing the role of composition in the theater, but also the detection of the mechanisms of composition in the role, the management and direction of my own acting tools, the type apart from the physical, intellectual and psycho-emotional training that must be practiced.

elenapopa.4789@gmail.com

Drd. Rusanda Radvan, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași

Între două spații teatrale: originalitate și transfer cultural în creația regizorilor basarabeni pe scenele românești

Originalitatea în creația teatrală contemporană poate fi examinată nu doar ca expresie a individualității artistice, ci și ca rezultat al întâlnirii dintre tradiții pedagogice, experiențe culturale și practici scenice distincte. Pornind de la această premisă, comunicarea investighează modalitățile prin care parcursurile de formare și experiențele profesionale ale regizorilor basarabeni contribuie la configurarea unor limbaje artistice individuale în contextul teatrului românesc contemporan. Cercetarea propune o analiză comparativă a creației regizorilor Dumitru Acriș și Slava Sambriș, urmărind raportul dintre formarea lor inițială în Republica Moldova, aprofundarea studiilor regizorale în spații educaționale diferite și activitatea artistică desfășurată pe scenele din România. În timp ce Dumitru Acriș își completează pregătirea profesională la Moscova, în cadrul GITIS, Slava Sambriș urmează studii de regie la UNATC București, diferență care permite investigarea unor posibile filiații estetice și pedagogice. Demersul metodologic îmbină analiza comparativă a spectacolelor, contextualizarea istorico-culturală și examinarea discursurilor artistice ale celor doi regizori. Spectacolele *Anna Karenina*, în regia lui Dumitru Acriș, și *Livada*, în regia lui Slava Sambriș, constituie principalele studii de caz, prin intermediul cărora sunt investigate strategiile de reinterpretare dramaturgică, relația dintre actor și viziunea regizorală, precum și particularitățile construcției scenice. Comunicarea își propune să problematizeze originalitatea ca fenomen relațional, rezultat din asimilarea, negocierea și transformarea unor experiențe teatrale diverse. Contribuția cercetării constă în propunerea unei perspective comparative asupra transferului cultural, care evită reducerea creației regizorilor basarabeni la o identitate estetică omogenă și evidențiază necesitatea examinării individualității artistice în raport cu mobilitatea profesională și circulația modelelor teatrale.

Cuvinte-cheie: originalitate, transfer cultural, regie teatrală, Dumitru Acriș, Slava Sambriș, teatru românesc contemporan.

Between Two Theatrical Spaces: Originality and Cultural Transfer in the Work of Bessarabian Directors on Romanian Stages

Originality in contemporary theatre may be examined not only as an expression of artistic individuality but also as an outcome of encounters between distinct pedagogical traditions, cultural experiences, and theatrical practices. This paper investigates how the training and professional experiences of Bessarabian directors contribute to individual artistic languages within contemporary Romanian theatre. The study compares Dumitru Acriș and Slava Sambriș, considering their initial training in the Republic of Moldova, subsequent studies in different educational environments, and artistic work on Romanian stages. Acriș pursued directing studies at GITIS in Moscow, whereas Sambriș studied theatre directing at UNATC in Bucharest. These trajectories provide a basis for examining possible aesthetic and pedagogical influences. The methodology combines comparative performance analysis, historical and cultural contextualisation, and examination of the directors' artistic discourse. *Anna Karenina*, directed by Acriș, and *Livada* (The Orchard), directed by Sambriș, constitute the principal case studies. Their analysis focuses on dramaturgical reinterpretation, the relationship between actors and directorial vision, and approaches to stage composition. The paper explores originality as a relational phenomenon emerging through the assimilation, negotiation, and transformation of diverse theatrical experiences. Its proposed contribution is a comparative perspective on cultural transfer that avoids treating Bessarabian directors as representatives of a homogeneous aesthetic identity. Instead, it considers artistic individuality in relation to professional mobility and the circulation of theatrical models.

Keywords: originality, cultural transfer, theatre directing, Dumitru Acriș, Slava Sambriș, contemporary Romanian theatre.

Rusanda Radvan este actriță la Teatrul Național „Mihai Eminescu" din Chișinău și doctorandă în cadrul Școlii Doctorale de Teatru a Universității Naționale de Arte „George Enescu" din Iași. Este absolventă a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, unde a urmat studiile de licență în Actorie și masteratul în Arta actorului contemporan. Ulterior, și-a continuat formarea academică prin studii de masterat la Universitatea Națională de Arte „George Enescu" din Iași. Activitatea sa artistică include participarea în spectacole precum *Dosarele Siberiei*, *Grădina de sticlă*, *Frunze de dor*, *August* și *Casa Mare*, precum și în spectacolul *Cifre*, prezentat pe scena Teatrului „Tudor Vianu" din Giurgiu. A participat la proiecte artistice, festivaluri și turnee teatrale naționale și internaționale. În paralel cu activitatea scenică, desfășoară activități pedagogice în domeniul artei vorbirii scenice și al dicției. Cercetarea sa doctorală, intitulată „Regizori basarabeni contemporani pe scenele teatrului românesc", urmărește particularitățile creației regizorale basarabene în contextul teatrului românesc contemporan, cu accent pe mobilitatea artistică, transferul cultural și configurarea identităților estetice individuale. radvanrusanda@gmail.com

Rusanda Radvan is an actress at the "Mihai Eminescu" National Theatre in Chișinău and a PhD candidate at the Doctoral School of Theatre, George Enescu National University of Arts in Iași, Romania. She graduated from the Academy of Music, Theatre and Fine Arts in Chișinău, where she obtained a Bachelor's degree in Acting and a Master's degree in Contemporary Acting. She subsequently continued her academic education through Master's studies at George Enescu National University of Arts in Iași. Her artistic work includes performances in productions such as *Dosarele Siberiei*, *Grădina de sticlă*, *Frunze de dor*, *August*, and *Casa Mare*, as well as *Cifre*, performed at the "Tudor Vianu" Theatre in Giurgiu, Romania. She has participated in national and international theatre festivals, artistic projects, and tours. Alongside her acting career, she teaches stage speech and diction. Her doctoral research, entitled "Contemporary Bessarabian Directors on Romanian Theatre Stages", explores the distinctive features of Bessarabian directing within contemporary Romanian

theatre, focusing on artistic mobility, cultural transfer, and the development of individual aesthetic identities. radvanrusanda@gmail.com

Drd. Andreea Rotaru, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Riscuri și dezavantaje ale originalității creative în cercetarea teatrală

Timpurile prezente sunt tot mai acaparate de puternica influență a streaming-ului, a căutărilor din ce în ce mai supuse vitezei tehnologice și a unui conținut digital care și-a câștigat caracterul indispensabil. În astfel de condiții, teatrul, deși efemer prin definiție, și-a păstrat de-a lungul anilor prilejul de a oferi celor interesați, experiențe inedite prin intermediul originalității. Evoluția artei, a istoriei, a societății și a culturii în genere, s-a înfăptuit datorită acestui fenomen. Ea (originalitatea) presupune capacitatea creatorului/cercetătorului de a dărui o perspectivă personală autentică și neprevăzută asupra unui text dramatic ori asupra unei cercetări. Spre bucuria specialiștilor, „izvoarele" inovațiilor creative nu vor fi niciodată secate însă dificultatea de a iriga spectrul cultural-teatral crește de la o zi la alta. Și mai dificilă este abilitatea de a păstra originalitatea nealterată de convenții, repetiții sau rătăciri ale rigorii academice, motiv pentru care limitările, riscul și neajunsurile sunt imposibil de evitat. Care sunt dezavantajele ce însoțesc originalitatea creativă? În ce măsură poate fi controlată originalitatea? Artistul/Cercetătorul dispune de originalitate după bunul său plac? Cât de importantă este păstrarea unui dialog al cercetătorului sau creatorului cu tradiția, în vederea eficientizării „noului" informațional? Când devine originalitatea un obstacol atât pentru specialiști cât și pentru cititorii de rând? Prezența ideilor obsesive „de a șoca", pot ascunde deficiențele de fond legate de conținutul unei cercetări teatrale? În consecință, prin această expunere, ne dorim să investigăm întrebările enumerate mai sus, să analizăm repercusiunile mai „întunecate" ale originalității asupra creației artistice și implicit asupra cercetărilor academice specifice sferei teatrale.

Cuvinte cheie: neglijare, mercantilizare, izolare, blocaj creativ

Risks and Disadvantages of Creative Originality in Theatrical Research

The present era is increasingly dominated by the powerful influence of streaming, by search processes ever more driven by technological speed, and by digital content that has become indispensable. Under these circumstances, theater, though ephemeral by definition, has, over the years, retained the opportunity to offer those interested, unique experiences through the power of originality. The evolution of art, history, society, and culture in general, has come about thanks to this phenomenon. It (originality) entails the creator's or researcher's capacity to offer an authentic and unexpected personal perspective on a dramatic text or a piece of research. To the delight of specialists, the "springs" of creative innovation will never run dry but, the difficulty of irrigating the cultural-theatrical landscape grows with each passing day. Even more challenging is the ability to preserve originality untainted by conventions, repetitions, or the strayings of academic rigor, which is why limitations, risks, and shortcomings are impossible to avoid. What are the disadvantages that accompany creative originality? To what extent can originality be controlled? Does the artist/researcher wield originality as they please? How important is it for a researcher or creator to maintain a dialogue with tradition, for making the informational "new" more effective? When does originality become an obstacle for both specialists and ordinary readers? Can the presence of obsessive ideas aimed at "shocking", conceal fundamental shortcomings regarding the substance of a theatrical inquiry? Consequently, through this exposition, we aim to

investigate the questions listed above and to analyze the “darker” repercussions of originality on artistic creation and, by extension, on academic research within the theatrical sphere.

Keywords: neglect, merchantability, isolation, creative block

Andreea Rotaru este doctorandă a Universității Naționale de Arte „George Enescu” Iași, cu o teză ce are ca titlu *Strategii de promovare a spectacolului de teatru in perioada interbelică. Studiu de caz: Teatrul Național „Vasile Alecsandri” Iași.* Este absolventă a cursurilor de Teatrologie a Facultății de Teatru precum și a celor de master în Management și antreprenoriat artistic. În paralel cu activitatea academică publică articole, interviuri și cronici în presa culturală ieșeană. În perioada februarie-mai 2025 s-a aflat într-o mobilitate Erasmus desfășurată în Franța, mai exact la Universitatea Rennes 2, acolo unde a avut oportunitatea de a observa și de a investiga specificitățile culturale franceze, de a cunoaște infrastructura universitară și culturală locală. În ultimii trei ani a fost invitată să participe la unul din cele mai importante festivaluri de teatru din Europa, Festivalul Internațional de Teatru Sibiu, acolo unde a lucrat în echipa editorială a revistei „Aplauze”. andreea.rtr@gmail.com

Andreea Rotaru is a PhD student at the National University of Arts "George Enescu" Iași, with a thesis entitled *Strategies for promoting theater performances in the interwar period. Case study: "Vasile Alecsandri" National Theater Iași*. She is a graduate of the Theater Studies courses at the Faculty of Theater as well as the Master's degree in Management and Artistic Entrepreneurship. In parallel with her academic activity, she publishes articles, interviews and reviews in the Iași cultural press. Between February and May 2025, she was on an Erasmus mobility in France, more precisely at the University Rennes 2, where she had the opportunity to observe and investigate French cultural specificities, to get to know the university infrastructure and the local culture. In the last three years she has been invited to participate in one of the most important theater festivals in Europe, the Sibiu International Theater Festival, where she worked in the editorial team of the magazine „Aplauze". andreea.rtr@gmail.com

Drd. Ioana Soreanu, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași

Cercetarea ca metodă de recuperare a memoriei culturale. Teatrul și radioul public din Iași

Dacă istoria generală a radioului consemnează legătura dintre teatru și media audio, existând o bibliografie bogată despre acest subiect, atunci când ne referim la radioul și teatrul din România, situația este diferită. Câțiva oameni de teatru și de radio au scris despre munca lor și au surprins astfel câteva „imagini” ale acestei relații. Aceste memorii se referă însă la radioul public din București. Și la Iași, radioul public teritorial a apelat la formele de exprimare proprii teatrului și la oamenii de teatru încă de la apariția sa. Legătura a devenit puternică, a depășit sfera profesională și, în multe cazuri, s-a transformat în adevărate prietenii. Cu toate acestea, singura carte care conține informații despre această colaborare este „1941-2001, 60 de ani de radiofonie în Moldova”, coordonată de realizatoarea de emisiuni culturale Gabriela Câmpeanu și publicată la Editura Institutul European, în 2001. O parte din istoria culturală a Iașiului și a Moldovei a rămas necunoscută publicului. De aceea, consider că tema cercetării pe care o desfășor are o puternică notă de originalitate. Documentarea se bazează, în mare parte, în capitolul despre Iași, pe interviuri, documente din arhive și articole de presă. Unele dintre informații vor deveni publice pentru prima dată în această lucrare și vor contura o poveste despre o relație care reprezintă o parte din bagajul nostru cultural.

Oferind acest exemplu, pot demonstra că există subiecte insuficient sau chiar deloc explorate, care merită să fie cercetate, pentru că au o mare importanță atât pentru domeniul din care fac parte, cât și pentru comunitate.

Cuvinte cheie: memorie culturală, cercetarea ca mijloc de recuperare

Research as a Means of Recovering Cultural Memory. Theatre and Public Radio in Iași

My doctoral research is entitled The Theatre Practitioner and Radio: Milestones and Coordinates of a Shared History. While the general history of radio documents the relationship between theatre and audio media, and an extensive bibliography exists on this subject, the situation is different when it comes to radio and theatre in Romania. A number of theatre and radio practitioners have written about their professional experiences, capturing certain "snapshots" of this relationship. However, these memoirs focus primarily on public radio in Bucharest. In Iași, too, the regional public radio station has drawn on theatrical forms of expression and collaborated with theatre practitioners since its very beginnings. This relationship grew stronger over time, extended beyond the professional sphere and, in many cases, developed into genuine friendships. Nevertheless, the only book containing information about this collaboration is 1941–2001: 60 Years of Broadcasting in Moldavia, edited by Gabriela Câmpeanu, a cultural radio programme producer, and published by the European Institute Publishing House in 2001. A part of the cultural history of Iași and the Moldavia region has remained unknown to the general public. For this reason, I believe that my research topic has a significant degree of originality. The research, particularly the chapter focusing on Iași, is based largely on interviews, archival documents and press articles. Some of the information will be made publicly available for the first time through this study, helping to reconstruct the story of a relationship that forms part of our shared cultural heritage. By presenting this case study, I aim to demonstrate that there are subjects which have been insufficiently explored or have received virtually no scholarly attention, yet deserve further investigation because of their considerable importance both to their respective fields and to the communities to which they belong.

Keywords: cultural memory, research as a means of recovering

Ioana Soreanu este jurnalist la Radio România Iași și doctorand în anul al IV-lea la Școala Doctorală de Teatru din cadrul Universității Naționale de Arte „George Enescu" din Iași. Legătura Ioanei Soreanu cu Universitatea Națională de Arte „George Enescu" este foarte veche, ea absolvind Facultatea de Teatru în anul 1997. Apropierea de domeniul cultural, artistic mai ales, a rămas constantă și s-a manifestat prin abordarea unor subiecte din această sferă în reportaje, interviuri, emisiuni. Legătura dintre lumea teatrului și radio este profundă, iar activitatea Ioanei Soreanu gravitează, în mare parte, tocmai în jurul acestei relații, între artă și media. Interesul privind revelarea acestei relații reprezintă fundamentul tezei de doctorat: „Omul de teatru și Radioul. Repere și coordonate ale unei istorii comune". iantonica@yahoo.com

Ioana Soreanu is a journalist at Radio România Iași and a fourth-year PhD candidate at the Doctoral School of Theatre, within the "George Enescu" National University of Arts in Iași, Romania. Her association with the "George Enescu" National University of Arts dates back many years, as she graduated from its Faculty of Theatre in 1997. Her interest in cultural and, particularly, artistic subjects has remained a constant throughout her career, finding expression in reports, interviews and radio programmes exploring various aspects of this field. The relationship between theatre and radio is a profound one, and much of Ioana Soreanu's professional activity revolves precisely around this connection between art and

media. Her interest in exploring and bringing to light the many dimensions of this relationship forms the foundation of her doctoral research, entitled The Theatre Practitioner and Radio: Milestones and Coordinates of a Shared History. iantonica@yahoo.com

Drd. Simona Țăruș, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Pot deveni lectura ficțiunii și studiul dramaturgiei instrumente ale cercetării academice? Perspective asupra originalității

În comunicarea de față ne propunem să verificăm în ce măsură lectura constantă a ficțiunii și studiul dramaturgiei pot deveni instrumente ale cercetării academice. Într-un timp marcat de suprasaturare informațională, originalitatea lucrării poate deveni un subiect sensibil pentru orice cercetător. Doctorandul contemporan se confruntă adesea cu limitări atunci când încearcă să inoveze în tema sa de cercetare. Teama că *totul s-a spus deja* e reală, comună și poate deveni sufocantă, mai ales la începutul unui proces atât de complex. Din fericire, sunt destule voci care argumentează că o perspectivă nouă poate fi la fel de valoroasă ca o idee nouă atunci când încercăm să determinăm originalitatea unei cercetări. În acest context, fiecare instrument devine esențial pentru conturarea unui peisaj academic cât mai relevant pentru lumea în care trăim. Observând rezultatele mai multor studii interdisciplinare, vom vedea în ce măsură lectura activă a operelor ficționale poate ajuta la dezvoltarea unor mecanisme de gândire care să faciliteze găsirea unor soluții originale. De asemenea, ne propunem să verificăm și dacă transferul unor elemente din dramaturgie în procesul cercetării academice e posibil, având același scop.

Can Reading Fiction and the Study of Dramaturgy Become Instruments of Academic Research? Perspectives on Originality

With this presentation, we aim to examine the extent to which constant reading of fiction and the study of dramaturgy can be transformed into tools of academic research. In a time marked by informational overload, the originality of a work can become a sensitive subject for any researcher. The contemporary Ph.D. student often faces limitations when attempting to innovate in their research topic. The fear that *everything has been said* is real, common and can become suffocating, at least at the beginning of such a complex process. Fortunately, there are enough voices arguing that a new perspective can be as valuable as a new idea when trying to assess the originality of a paper. In this context, each tool becomes essential in shaping an academic landscape as relevant as possible for the world we live in. By observing the results of several interdisciplinary studies, we will see whether the active reading of fiction can help the development of a thinking mechanism that will facilitate the finding of original solutions. Furthermore, we aim to verify if it is possible to transfer elements from the dramaturgical process in order to achieve a similar goal.

Simona Țăruș este o creatoare de teatru emergentă, pasionată de spus povești care deschid conversații pe teme urgente în societate. În prezent doctorantă anul doi la Facultatea de Teatru a Universității Naționale de Arte „George Enescu" Iași, a absolvit anterior Masterul de Scriere Dramatică de la Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale" București și a urmat studii în regie de teatru. În ultima perioadă, a explorat în munca sa teme precum sănătatea mintală, narative LGBTQ+, identitate, norme de gen și relații disfuncționale. simona.ionelia@yahoo.com

Simona Țăruș is an emerging theatre maker, passionate about telling stories that spark conversations on urgent social issues. Currently a second-year PhD candidate at the Theatre Faculty of the George Enescu National University of Arts, she previously completed a Master's degree in Playwriting at the National University of Theatre and Film I.L. Caragiale, Bucharest, and studied theatre directing. Lately, she has explored themes in her work such as mental health, LGBTQ+ narratives, identity, gender norms, and dysfunctional relationships. simona.ionelia@yahoo.com

Drd. Ana Maria Ursu, Universitatea Națională de Arte „George Enescu" Iași

Poate fi originală o imitație? Despre teatrul forum și repetiția vieții

În imagine! Acțiune! Scena prezintă personajele – Cristina, o adolescentă cu deficiențe de auz, cei doi frați ai săi, Andrei și Mihai, și Maria, iubita lui Mihai – aflați pe un câmp, la marginea unui oraș. Cei trei au decis să emigreze în Germania, dar hotărăsc să o abandoneze pe Cristina, considerând că responsabilitatea unei surori minore cu dizabilități este prea mare. Sub pretextul unei ieșiri pentru fotografii, aceștia se îndepărtează treptat și o părăsesc. Maria, la rândul ei, încearcă să fugă de un tată alcoolic și abuziv. Și stop! Scena este scurtă, dură și construită deliberat pentru a provoca revolta spectatorilor și dorința de a interveni asupra deznodământului. Ea nu reprezintă însă decât începutul spectacolului, care se definitivează abia prin intervențiile publicului. Situația scenică rezultă dintr-un proces de creație colectivă, la care au participat actorii, regizorul și un consultant din comunitatea persoanelor cu deficiențe de auz, a cărui experiență a confirmat realismul unei situații pe care echipa artistică o considera inițial excesiv de dură. În acest context, originalitatea teatrului forum nu poate fi redusă la noutatea unei povești sau a unei forme estetice. Pornind de la reflecțiile filosofice și politice ale lui Augusto Boal asupra naturii umane și de la reinterpretarea conceptului aristotelic de artă ca imitație, teatrul devine o repetiție pentru viața reală. Nu imită pur și simplu natura sau realitatea existentă, ci creează un proces în care aceasta poate fi reprodusă, analizată și modificată. Repetiția nu exclude creația artistică, ci o provoacă: situația reală este transformată într-o construcție teatrală, cu propriile convenții, tensiuni și dimensiuni spectaculare. Originalitatea apare tocmai în această tensiune dintre imitație și creație, dintre realitatea recognoscibilă și posibilitatea unei alte realități. Fiecare reprezentație devine astfel un proces artistic deschis, a cărui formă este redefinită de intervențiile spectatorilor.

Cuvinte cheie: originalitate, imitație, teatru forum, repetiție și reprezentare, proces creativ

Can an Imitation Be Original? On Forum Theater and the Rehearsal of Life

In the picture! Act! The scene features the characters—Cristina, a teenager with hearing impairments; her two brothers, Andrei and Mihai; and Maria, Mihai's girlfriend—standing in a field on the outskirts of a city. The three have decided to emigrate to Germany, but they resolve to abandon Cristina, believing that the responsibility of caring for a younger sister with a disability is too great. Under the pretext of going out to take photos, they gradually drift away and leave her behind. Maria, for her part, is trying to escape an alcoholic and abusive father. And stop! The scene is short, harsh, and deliberately crafted to provoke the audience's outrage and desire to influence the outcome. However, it represents only the beginning of the performance, which is only fully realized through the audience's interventions. The on-stage situation results from a process of collective creation involving the actors, the director, and a consultant from the deaf community, whose experience confirmed the realism of a situation that the artistic team initially considered excessively

harsh. In this context, the originality of forum theater cannot be reduced to the novelty of a story or an aesthetic form. Drawing on Augusto Boal's philosophical and political reflections on human nature and on a reinterpretation of the Aristotelian concept of art as imitation, theater becomes a rehearsal for real life. It does not simply imitate nature or existing reality, but creates a process in which it can be reproduced, analyzed, and modified. Rehearsal does not exclude artistic creation, but rather provokes it: the real situation is transformed into a theatrical construction, with its own conventions, tensions, and dramatic dimensions. Originality arises precisely from this tension between imitation and creation, between recognizable reality and the possibility of another reality. Each performance thus becomes an open artistic process, whose form is redefined by the audience's interventions.

Keywords: originality, imitation, forum theatre, rehearsal and performance, creative process

Ana Maria Ursu este actriță, regizoare, co-fondatoare și manager al Teatrului Basca din Timișoara, precum și președinta Asociației Solidart. Cu o experiență de peste 20 de ani în domeniul artelor spectacolului, a activat atât în teatrul instituțional, cât și în cel independent, în calitate de actriță, regizoare și coordonatoare de proiecte artistice. Practica sa artistică se află la intersecția dintre teatru, educație și intervenție socială, fiind interesată de formele de expresie teatrală care facilitează dialogul, participarea și implicarea activă a comunităților. În activitatea sa, dezvoltă proiecte de teatru angajat social, teatru forum și alte forme de teatru aplicat, lucrând alături de comunități diverse, în special cu persoane și grupuri aflate în situații de vulnerabilitate sau marginalizare. Se definește ca artistă-facilitatoare și „artivistă", explorând potențialul teatrului de a genera contexte de reflecție, întâlnire și transformare socială. Este doctorandă în cadrul Școlii Doctorale a Facultății de Teatru din Iași, în cotutelă cu Université Paul-Valéry Montpellier 3, Franța. Cercetarea sa doctorală, intitulată „Teatrul ca intervenție artistică în comunitate. Studiu de caz: Teatrul Basca, Timișoara", investighează relația dintre practici artistice și contexte sociale, rolul artistului în comunitate și potențialul teatrului de a contribui la construirea unor comunități participative și solidare. ursu.anamaria85@gmail.com

Ana Maria Ursu is an actress, theatre director, co-founder and manager of Teatrul Basca in Timișoara, Romania, as well as President of the Solidart Association. With over 20 years of experience in the performing arts, she has worked in both institutional and independent theatre, as an actress, director and coordinator of artistic projects. Her artistic practice lies at the intersection of theatre, education and social intervention. She is particularly interested in theatrical forms that encourage dialogue, participation and active community engagement. Her work focuses on socially engaged theatre, Forum Theatre and other applied theatre practices, developed in collaboration with diverse communities, particularly people and groups experiencing vulnerability or marginalisation. She describes herself as an artist-facilitator and an "artivist", exploring the potential of theatre to create spaces for reflection, encounter and social transformation. She is currently a PhD candidate at the Doctoral School of the Faculty of Theatre in Iași, Romania, within a joint doctoral supervision programme (cotutelle) with Université Paul-Valéry Montpellier 3, France. Her doctoral research, entitled Theatre as an Artistic Intervention in the Community. Case Study: Teatrul Basca, Timișoara, explores the relationship between artistic practices and social contexts, the role of the artist within communities, and the potential of theatre to contribute to building participatory and inclusive communities. ursu.anamaria85@gmail.com

Întocmit
Director SDT Iași,

Prof.univ.dr.habil Călin Ciobotari

